

PROGRAMMAJAARVERSLAG 2023

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Inhoudsopgave

OVERZICHT METROPOOLREGIO EINDHOVEN	2
KERNGEGEVENS	3
LEESWIJZER	4
PROGRAMMA'S & THEMA'S	5
Metropoolregio Eindhoven	5
Regionale strategie en samenwerking, incl. Landgoed Gulbergen	5
Ruimte en wonen	10
Mobiliteit, incl. GGA	14
Energietransitie	17
Economie, incl. Investeringsfondsen en bijdrage Brainport Development	21
Landelijk gebied	25
Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)	27
Overhead	33
PARAGRAFEN	33
Weerstandsvermogen en risicomanagement	34
Financiering	36
Bedrijfsvoering	37
Verbonden partijen	38
Grondbeleid	40
Onderhoud kapitaalgoederen	40
Rechtmatigheid	40
PROGRAMMAJAARREKENING 2023	42
Overzicht baten en lasten	42
Toelichting op het overzicht baten en lasten	42
Verschillen overzicht baten en lasten	43
Toelichting op verschillen overzicht baten en lasten	43
Inwonerbijdrage	48
Formatie	48
Balans per 31 december 2023	49
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	51
Toelichting op de balans per 31 december 2023	52
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	61
WNT-verantwoording 2023 Metropoolregio Eindhoven	61
Rechtmatigheidsverantwoording	64
CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT	65

OVERZICHT METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Gemeenschappelijke Regeling

Bij besluit van 12 mei 1993 is de Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant goedgekeurd. Deze regeling is gewijzigd op basis van de reacties van de gemeenten en de op 21 december 2004 door de Tweede Kamer aangenomen Wijzigingswet Wgr-plus, die op 1 januari 2006 in werking is getreden. In 2010 hebben alle 21 aan het SRE deelnemende gemeenten een gelijkkluidend besluit genomen over de derde wijziging van de Gemeenschappelijke regeling van het SRE. Vanaf 25 februari 2015 heeft de bestuurlijke samenwerking in de regio vorm gekregen in de Metropoolregio Eindhoven. Vanaf deze datum is dan ook de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven in werking getreden. Op 15 december 2021 heeft een technische aanpassing op deze regeling plaatsgevonden, welke op 1 januari 2022 van kracht is geworden.

Deelnemende gemeenten	21
Algemeen bestuur	21 leden
Dagelijks Bestuur	J.R.V.A. Dijsselbloem P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel F.L.J. van der Meijden J.C.R. Keijzers-Verschelling J. Wiggers, directeur
Adviseurs Dagelijks Bestuur	S.P.M.F. Steenbakkers S.C.A. Luijten A.P. d'Haens M.M. Kuijken M.H. Biemans

KERNGEGEVENS

	jaarrekening 2023	jaarrekening 2022
Algemeen		
Inwoners	809.180	803.246
Hectares	146.000	146.000
Financieel (x € 1.000)		
Balans		
Materiële vaste activa	21.831	22.089
Financiële vaste activa	828	874
Algemene reserve	1.425	1.300
Saldo lopende rekening	834	469
Bestemmingsreserves	11.644	12.525
Voorzieningen	7.918	6.707
Langlopende schulden	4.273	4.475
Baten	18.001	15.797
Lasten	17.168	15.328
Saldo lopende rekening		
Metropoolregio Eindhoven	393	261
RHCe	441	209
Gulbergen	0	0
Totaal	834	469
Personeel (in fte's per 31-12)		
Metropoolregio Eindhoven	21,6	20,7
RHCe	13,9	10,6
Totaal	35,5	31,3
Personeelslasten (x € 1.000)		
Metropoolregio Eindhoven	2.375	2.187
RHCe	985	840
Totaal	3.360	3.027
Gemeentelijke bijdragen (x € 1,-)		
Metropoolregio Eindhoven per inwoner		
Bijdrage Regionale opgaven	3.964	3.910
Bijdrage Brainport Development	2.587	2.552
Bijdrage Stimuleringsfonds	3.554	3.554
	10,105	10,017
Regionaal Historisch Centrum		
Archief RHCe m1	16.259	16.259
Bijdrage per inwoner	4,210	4,153
Indexering inwonerbijdrage	2,23%	1,77%

LEESWIJZER

Het jaarverslag 2023 van de concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven heeft overeenkomstig de Begroting 2023 de vorm van een programmajaarverslag. Lasten en baten zijn toegerekend aan de programma's. Op deze manier worden de prijs, prestaties en kwaliteit beter zichtbaar.

Op het overzicht Programmarealisatie 2023 zijn de realisatiecijfers 2023, alsmede de begrote cijfers 2023 en de begroting na 2^e wijziging per dienstonderdeel vermeld. De kosten van overhead worden conform het 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincie' (BBV) zichtbaar gemaakt op een apart programma. Een en ander resulteert in een exploitatiesaldo 2023 per dienstonderdeel.

In de jaarrekening is een afzonderlijk overzicht 'Verschillen programmasaldi 2023' met een toelichting van de belangrijkste verschillen opgenomen.

De Jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het BBV en de financiële beleidsnota's 'Nota Reserves en voorzieningen Metropoolregio Eindhoven', treasurystatuut etc.. Tevens is de Notitie Algemene reserve (als onderdeel van de beleidsnotitie Kaders P&C documenten 4GR) van toepassing op de jaarrekening 2023.

In de voorgeschreven paragrafen wordt een aantal aspecten van de financiële huishouding toegelicht, zoals weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering. Tevens wordt informatie gegeven over de verbonden partijen, grondbeleid onderhoud kapitaalgoederen en rechtmatigheid.

De verantwoording over de beleidsmatige uitvoering van de activiteiten zoals deze zijn opgenomen in de begroting en werkprogramma 2023 worden per thema als volgt gepresenteerd:

Op schema, binnen de kaders van de begroting / werkprogramma

Behoeft aandacht, resultaten blijven wat achter bij de verwachtingen

Resultaten blijven significant achter bij wat afgesproken is in de begroting / werkprogramma

PROGRAMMA'S EN THEMA'S

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Realisatie Werkprogramma 2023 Metropoolregio Eindhoven

Met de realisatie van het Werkprogramma 2023 van de Metropoolregio Eindhoven is uitvoering gegeven aan het eerste werkprogramma uit het Samenwerkingsakkoord 2023-2026. Dit samenwerkingsakkoord, waarop de 21 gemeenteraden een zienswijze kenbaar hebben gemaakt, is op 1 maart 2023 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De jaarschijven 2023 en 2024 zijn vervolgens uitgewerkt in een Werkprogramma 2023-2024 wat op 5 juli door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.

In dit programmaverslag kijken we terug wat we, de 21 samenwerkende gemeenten, in 2023 hebben gedaan om de ambities van onze missie te realiseren. Hierbij betrekken we ook het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) en Landgoed Gulbergen als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven.

Regionale strategie en samenwerking

incl. Landgoed Gulbergen

Hoofdpogave

Samenwerking en strategie

Het in goede banen leiden van de groei van de economie waardoor meer inwoners in de regio profiteren van de groei in welvaart én welzijn. We richten onze samenwerking daarbij primair op een gezamenlijke aanpak van de urgente opgaven in de fysieke leefomgeving en het verbeteren van de kwaliteit van die leefomgeving. We versterken de nationale mainportfunctie en organiseren de daartoe vereiste randvoorwaarden. We investeren in de strategische verbinding stadlandregio. Daarbinnen investeren we in het ondersteunen van de intergemeentelijke samenwerking. Dit doen we vanuit het versterken van eigenaarschap en medeverantwoordelijkheid door het in positie brengen en houden van de gemeente(raden) en colleges van B&W. Het Dagelijks Bestuur is integraal verantwoordelijk voor de regionale strategie en de integraliteit van het werkprogramma. Op het niveau van het Dagelijks Bestuur komen door inbreng en onder verantwoordelijkheid van de adviseurs (voorzitters poho's) de verschillende programmalijnen samen.

Landgoed Gulbergen

Op Landgoed Gulbergen lopen twee, min of meer, afzonderlijke trajecten. Allereerst de prenazorg; Het realiseren van de eindafwerking, pre-nazorg en het op een milieutechnisch verantwoorde wijze overdragen van de gesloten stortplaats aan de provincie voor eeuwigdurende nazorg. De stortplaats kan worden overgedragen aan de provincie als het Nazorgplan gereed is. Dan kan de eindinspectie door de provincie worden ingezet waarna overdracht kan gaan plaatsvinden.

Het tweede traject op Landgoed Gulbergen is de ontwikkeling van het Landgoed tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geleding en duurzame uitstraling, met aandacht voor het hoge ijkpunt van de stortplaats in de regio en passend binnen de Brainport-ambitie van de regio. Nu de Metropoolregio weer volledig eigendom heeft van dit gebied wordt er nagedacht over een nieuwe invulling daarvan. Samen met de grondgebied gemeenten Nuenen en Geldrop-Mierlo wordt gewerkt aan het nieuwe toekomstperspectief van deze

ontwikkeling. Hiervoor zullen alle stakeholders in het gebied op gepaste wijze en momenten worden betrokken.

Opgave Werkprogramma 2023

Regionaal perspectief 2024

Wat willen we bereiken?

Een overkoepelend langetermijnperspectief, 'regionaal perspectief 2040', dat op strategisch niveau inzicht geeft in de verwachtingen, consequenties en aandachtspunten m.b.t. de 5 samenwerkingsthema's c.q. de regionale programmalijnen.

Versnelling en realisatie van de schaa sprong, zoals verwoord in de Strategische Agenda Brainport (pijler 3, 'wonen en bereikbaarheid') in balans met draagvermogen regio.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Strategische verkenning opdracht brede impact schaa sprong i.r.t. benodigd brede voorzieningsniveau "Utrechtse barcode". Welke 'witte vlekken' zien we nu i.r.t. de schaa sprong in de regio?		Opdracht in Dagelijks Bestuur besproken en analyse gestart.
Integrale en afgestemde koers op de dossiers wonen, mobiliteit, economie en ruimte.		Afstemming en inbreng via o.a. regionale ontwikkelstrategie, waarover op 13 juli 2023 op de Omgevingsdag een besluit is genomen.
Programmatische sturing en regie op schaa sprong.		Kwartiermakers zijn gestart met inrichting programmabureaus (mobiliteit, Ruimte & wonen, energietransitie). Werving van programmaregisseurs is gestart.
Investeren op bovenregionale positionering en versterken van regionale slagvaardigheid door versterken netwerk naar: omliggende regio's, Provincie Noord-Brabant, Rijk (o.a. Ministeries BZK, LNV) en VNG.		
Positioneren van de regionale belangen op (boven-)regionale strategische overlegtafels om meer ondersteuning en middelen vanuit het Rijk naar de regio te krijgen, gecoördineerde inbreng regio aan de provinciale en Rijkstafel(s).		Positionering regio via o.a. Omgevingsdagen, BO-Brainport en Smartwayz lopen nu. O.a. inbreng netcongestie, regionale mobiliteitsvisie.
Verkenning van mogelijkheden voor benutten Europese-, Rijks-, provinciale regelingen voor realisatie onderdelen samenwerkingsakkoord.		Focus organisatie ligt in eerste instantie op inrichting programmabureaus en realisatie werkprogramma. Vanuit BPLG loopt proces om tot passende uitvraag middelen regio te komen vanuit Rijksgelden.
Voorstellen tot organisatie versnellingsopgaven en inbrengen in bestaande structuren.		Versnellingsopgave is ingebracht in bestaande structuur. Actie is afgerond.

Regionale aanpak brede welvaart

Wat willen we bereiken?

Strategische verkenning van gezamenlijk beeld brede impact schaa sprong op brede welvaart voor de regio.

Afwegingskader brede welvaart voor beleidsontwikkeling op korte én lange termijn binnen de vijf opgaven.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Strategische verkenning van het vraagstuk om te komen tot gedeeld en gezamenlijk beeld wat brede welvaart betekent.	●	Ambtelijke werkgroep is ingericht en opdrachtbeschrijving is opgesteld. In regiodeal zijn 3 programmalijnen opgenomen (sociale samenhang, competentieontwikkeling, leefbaarheid)
Participatie in nationaal netwerk Brede Welvaart door inbreng casus "schaalsprong" en ontwikkeling instrumentaria impact brede welvaart later met partners: CBS, PBL, Pon-Telos, Provincie NB, SCP.	●	Community of practice 'Oog voor de toekomst' is van start gegaan begin 2023. Casuïstiek schaa sprong en ontwikkelen afwegingsinstrument (binnen programmalijnen) maakt onderdeel uit van opdracht.
Actief gebruik maken van nationale en provinciale onderzoeken (o.a. onderzoek Brabant ervaren brede welvaart onder 10.000 inwoners).	●	Onderzoek is eind juni 2023 gepubliceerd en is breed verspreid. Uitkomsten onderzoek worden meegewogen bij regionale beleidskeuzes.
Inrichten ambtelijke werkgroep+ linkinpins in portefeuillehoudersoverleggen en verbinding sociaal domein.	●	Per poho is een linking pin aangewezen. Werkgroep heeft instrumentarium ontwikkeld om toe te passen in de afzonderlijke thema's. Brainport voor elkaar is actief uitgenodigd op nieuwjaarsbijeenkomst.
Een plan van aanpak op welke wijze brede welvaart inhoud kan krijgen in de regionale opgaven.	●	Plan van aanpak is opgeleverd. Focus voor 2024 ligt op voorzieningen (zie bovenstaand actiepunt) en implementatie perspectief in 5 thema's.
Afwegingskader als concrete subdoelen i.r.t. het werkprogramma Richting geven: <ul style="list-style-type: none"> ○ Het betrekken van objectieve en subjectieve factoren (beleving, ervaring) bij beleidsontwikkeling, wat kan leiden tot afgewogen keuzes op korte én lange termijn binnen de vijf opgaven. ○ Een 'afwegingskader' op maat voor analyse en toepassing op specifieke beleidsvoorstellen en keuzes (naar analogie van de I&W invulkaart), die worden geformuleerd binnen de vijf opgaven. 	●	Wergroep opgestart, werkplan opgesteld. Start met uniform stappenplan voor praktische inpassing perspectief brede welvaart in 5 thema's.

<ul style="list-style-type: none"> o Verbinding, strategische afstemming met aangrenzende domeinen. o Start met uitwerking afwegingskader i.r.t. regionale ontwikkelstrategie. 		
--	--	--

Versterken samenwerking, participatie en communicatie

Wat willen we bereiken?

Versterken van de regionale samenwerking en eigenaarschap.
Faciliteren en organiseren regionale samenwerking in het algemeen.
Ontwikkeling landgoed Gulbergen.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Aanstellen kwartiermakers: ruimte en wonen, mobiliteit.	●	Kwartiermakers zijn aangesteld.
Vormgeven, opzetten en inrichten programma's op alle 5 thema's binnen regionale agenda.	●	Een start is gemaakt met het inrichten van het Programmabureau mobiliteit, energietransitie en een programma ruimte en wonen.
Versterken betrokkenheid en eigenaarschap leden Raadstafel21 door adviesvraag op dossiers (o.a. brede welvaart).	●	Toelichting op mogelijkheden versterken betrokkenheid RT21 via wijziging Gemeenschappelijke Regeling gegeven op 5 juli en 6 september. Dit ter voorbereiding op de reactieperiode op de wijzigingen.
Versterken en strategisch ondersteunen (vice-)voorzitters poho-overleggen.	●	De programmaregisseurs worden primair verantwoordelijk voor faciliteren (vice-)voorzitters poho-overleggen.
Versterken en ondersteunen actieve rol algemeen bestuur en verbinding portefeuillehouder/college/raad.	●	
Opstellen communicatieprogramma en samenwerkingsprogramma.	●	Een communicatieprogramma is vastgesteld en wordt in uitvoering gebracht.
Coördinatie realisatie werkprogramma's op de regionale thema's.	●	
2-Jaarlijks werkprogramma, monitoring en verantwoording voortgang.	●	Werkprogramma 2023-2024 is vastgesteld door aan het Algemeen Bestuur.
Coördinatie omgevingsdagen, afstemming, Smartwayz, inbreng BO-MIRT e.d.	●	Regionale afstemming heeft plaatsgevonden op de agenda van de Omgevingsdag.
Organiseren en faciliteren overleggrema (poho's, Dagelijks en Algemeen Bestuur, Raadstafel21).	●	Continu proces. Opkomst bij MRE-conferenties is structureel toegenomen (180+ deelnemers).
Onderhoud Gemeenschappelijke Regeling (GR).	●	GR is aangepast o.b.v. wijziging Wgr. Ook actuele ontwikkelingen zijn meegenomen. Algemeen Bestuur heeft de gewijzigde GR op 5 juli 2023 vrijgegeven voor reactie gemeenten. Begin 2024 volgt vaststellingsprocedure. Op 1 juli 2024 moet gewijzigde GR in werking treden.

Tijdig aanleveren P&C-producten (kadernota, begroting, bestuursrapportages, jaarrekening).		Continu proces, producten zijn tijdig en conform cyclus vastgesteld.
Organiseren bijeenkomsten, (regio-) conferenties.	 	Een extra MRE-conferentie heeft plaatsgevonden op 27 september rondom de regionale ontwikkelstrategie ZOB, mobiliteitsvisie en visie bedrijventerreinen. Een excursie voor raadsleden bij ASML i.r.t. mobiliteit is gehouden op 7 oktober. De najaarsconferentie is verplaatst naar januari 2024.
Kennisprogramma door masterclasses, strategische verkenningen, informatiedeling.		Op de inhoudelijke thema's hebben kennissessies plaatsgevonden bijvoorbeeld met de ambtenaren landelijk gebied. Vanwege de nog niet ingevulde vacatures binnen de organisatie MRE, en als gevolg daarvan prioritering in taken, is het brede kennisprogramma in Q3 nog niet gestart. Bijgestelde verwachting is dat dit begin 2024 alsnog opgestart kan worden.
Prenazorg en overdracht gesloten stortplaats		De eerste opgave voor Gulbergen betreft de prenazorg van de gesloten stortplaats. Op het moment dat er een door de provincie goedgekeurd Nazorgplan is, kan de nazorg van de stortplaats worden overgedragen aan de provincie. Bij deze overdracht hoort een financiële voorziening. Dit doelvermogen wordt door de provincie beheerd. Op dit moment is nog niet bekend in welk jaar de stortplaats zal worden overgedragen. Er wordt gewerkt aan het Nazorgplan.
Doorlopen ontwikkelproces Gulbergen https://www.gulbergen.nl		De tweede opgave voor Landgoed Gulbergen betreft de ontwikkeling van dit gebied. Er is de afgelopen twee jaren gewerkt aan een Ontwikkelvisie. In deze Ontwikkelvisie, die tot stand is gekomen via een breed participatietraject, wordt de gewenste ontwikkeling van het gebied aangegeven. De volgende stap is dat deze verder uitgewerkt moet gaan worden. De financiële haalbaarheid van deze ontwikkeling zal de komende periode nader dienen te worden onderzocht.

Financiële realisatie 2023

Regionale strategie en samenwerking

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2023 2e wijziging	Realisatie 2023	Saldo
Personele kosten	310.545	1.522.206	1.492.921	29.284
Programmakosten	249.695	420.272	408.963	11.309
Lasten	560.240	1.942.478	1.901.884	40.594
Baten	3.135.523	3.155.523	3.207.826	52.304
Saldo	2.575.283	1.213.045	1.305.942	92.897

Landgoed Gulbergen

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2023 2e wijziging	Realisatie 2023	Saldo
Personele kosten	127.495	130.646	132.079	-1.433
Programmakosten	500.000	500.000	1.346.707	-846.707
Lasten	627.495	630.646	1.478.787	-848.140
Baten	0	630.646	622.241	-8.405
Saldo	-627.495	0	-856.546	-856.546

Ruimte en wonen

Hoofdoggave

We zien een stevige ruimtelijke opgave voor de regio in de vraag naar nieuwe woningen, bedrijventerreinen en voorzieningen. Vanuit de Strategische Agenda Brainport werken we de 3e pijler (wonen en bereikbaarheid) met elkaar verder uit om invulling te geven aan de ruimtelijke puzzel. Deze pijler is een belangrijke overheidsopgave die we regionaal oppakken. Met het Rijk en de provincie werken aan de verstedelijkingsopgave van de complete regio. De regionale ontwikkelstrategie gebruiken we daarbij als richtinggevende principes

We hebben ervoor gekozen om deze opgaven gezamenlijk ter hand te nemen in de regio en te spreken van een versnellingsopgave. Hierbij is het belangrijk om vanuit één perspectief te handelen, ook richting Den Haag, om samen dingen voor elkaar te krijgen (en het Rijk aan onze 'nationale' opgaven te committeren). Hierbij sluiten we aan bij de ambitie van de Woondeal 2023 van Rijk en Provincie om tot 2030 45.000 extra woningen te realiseren voor de regio. Hierop aansluitend is vanuit de Strategische Agenda Brainport de vervolgambitie tot 2040 neergelegd om door te programmeren. De verwachting is dat er in 2040 100.000 woningen extra nodig zijn. We kijken hierbij niet alleen naar aantallen, maar ook kwaliteit, woonbehoeften en inzet van woonruimte. In het verlengde werken we aan de doorontwikkeling door de integraal regionale ontwikkelstrategie 2023-2030. De regionale ontwikkelstrategie geeft integrale richtinggevende principes met betrekking tot de huidige prognoses en afspraken woningbouwopgave, werklocaties, in samenhang met onze mobiliteitsopgave. Specifiek voor de woningbouwopgave en de regionale programmering vormt de ontwikkelstrategie ook de basis voor de uitwerking en herijking van de Woondeal.

Opgave Werkprogramma 2023

Versnelling regionale woningbouw

Wat willen we bereiken?

Vaststellen gezamenlijke woondeal voor de regio Zuidoost-Brabant (samen met Provincie Noord-Brabant).

Regie voeren op woondeal.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Gezamenlijke koersbepaling regionale opdracht wonen MRE.	●	Er is een regionale opdracht wonen opgesteld/vastgesteld door het Poho wonen. Op basis van het onderzoek door Brink groep begin 2023 zijn de prioritaire opgaven voor de regio benoemd. Om goede aansluiting te vinden bij gemeenten heeft een verdere aanscherping van de opdracht plaatsgevonden. De regionale opdracht is vastgesteld in het Poho ruimte en wonen.
Opstellen en vaststellen gezamenlijke woondeal voor de regio samen met Provincie Noord-Brabant.	●	Woondeal is door gemeenten, provincie en Rijk (en de 13 MRE-woningcorporaties) ondertekend op 9 maart. Er is een uitwerkingsplan opgesteld met 70 afspraken voor uitvoering en monitoring. Er is een prioritering gemaakt van afspraken, die tot uitvoer wordt gebracht. Het ambtelijk Kernteam woondeal coördineert dit.
Opstellen regionale programmering, prioritering woningbouwopgave.	●	Regionale programmering is opgesteld als onderdeel van de Woondeal tot 2030 en met doorkijk naar 2040 (regionale ontwikkelstrategie). Belangrijk vervolgtraject vormt de inrichting van een regionaal programmerings- en datamonitoringsysteem als basis. De inrichting hiervan is gestart en is in september technisch opgeleverd. Een vervolgaanpak is opgesteld om in 2024 te komen tot een regionale en sturingsrapportages).
Aanjagen en versnelling woningbouwprogramma's.	●	Als onderdeel van de regionale Woondeal wordt in afstemming met provincie en Ministerie BZK een regionale tafel Woningbouw-versnelling ingericht. Er is een voorstel uitgewerkt voor inrichting dat besproken is in het Poho ruimte en wonen van 23 november. De aangepaste definitieve versie van het inrichtingsvoorstel is geagendeerd voor de Bestuurlijke Stuurgroep Woondeal 18-1-2024 inclusief een voorstel voor daadwerkelijke inrichting en financiering.

<p>Inrichten, financiering en organiseren versnellingsteam.</p>		<p>Er is een opdracht geformuleerd en vastgesteld. Er zijn een tweetal regionale woningbouwversnellers aangesteld, die in de periode tot december 2023 met gemeenten in kaart brengen welke oplossingen bedacht kunnen worden voor capaciteitstekorten bij gemeenten. Om verwarring met de Regionale Versnellingstafel te voorkomen is de naam veranderd in Regionaal Expertteam Wonen. Het advies inclusief implementatiemogelijkheden was eind 2023 gereed en wordt voor feedback geagendeerd in het AO en Poho Ruimte en Wonen.</p>
<p>Realisatie en uitvoering regionale woondeal.</p>		<p>Er is een keuze gemaakt voor 5 prioritaire opgaven (o.a. opzet versnellingstafel, woningbouwmonitor en versnellingsteam/ expertteam). Op 30 juni heeft de 1e Bestuurlijke Stuurgroep Woondeal plaatsgevonden (regio, provincie, Rijk), waarin het uitvoeringsprogramma is vastgesteld. Op 1 november vond de 2e stuurgroep plaats. Medio november heeft een voortgangsgesprek plaatsgevonden met de Minister van VROM, provincie en regio. Met de komst van de kwartiermakers Wonen sinds november 2023 wordt in samenwerking met het ambtelijke kernteam Woondeal het programmamanagement verder ontwikkeld.</p>
<p>Opzetten van datagedreven ontwikkeltools i.r.t. samenhangende opgaven met woningbouw (oa.doelgroepen, woonzorgvisies e.d.).</p>		<p>Alle 21 gemeenten hebben besloten aan te sluiten bij het regionaal datamanagement-systeem JUNO van Shintolabs. Een eerste versie van het systeem is per september ingevuld. Een vervolgstap is te komen tot uniformiteit in verdere opzet, vulling en uiteindelijk gebruik. Ook wordt gewerkt aan een projectaanpak om tot een eenduidige rapportage methodiek te komen. Inzet is om de sturingsmogelijkheden van het systeem verder te verfijnen</p>

Doorontwikkeling regionale ontwikkelstrategie 2023-2030

Wat willen we bereiken?

Doorontwikkeling integrale regionale ontwikkelstrategie 2023-2040.

Ruimtelijke inpassing (puzzel) van majeure opgaven, zoals de energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie en de ruimtelijke stad-land relaties.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Het organiseren van een gezamenlijk proces om te komen tot een vastgestelde ontwikkelstrategie voor de regio in 2023.		Na een intensief traject zijn de partners (21 gemeenten, twee waterschappen en de provincie) gekomen tot een concept-ontwikkelstrategie, die is voorgelegd aan de Omgevingsdag op 13 juli 2023.
Het realiseren van een uitgewerkte ruimtelijke ontwikkelstrategie voor de drie kernopgaven wonen, werken en bereikbaarheid op het schaalniveau de regio Zuidoost-Brabant.		Op 13 juli 2023 hebben de partners ingestemd met de voorgelegde ontwikkelstrategie met 5 richtinggevende principes, waarin de kernopgaven wonen, werken en bereikbaarheid centraal staan.
Het borgen van de samenhang tussen de ontwikkelstrategie en andere ruimtelijke opgaven, die vanuit de andere beleidsthema's spelen op regionale schaal. Inclusief betrekken van perspectief brede welvaart.		In de ontwikkelstrategie is vanuit integraal perspectief opgesteld. Dat betekent onder meer aandacht en/of betrokkenheid vanuit brede welvaart (expertsessie), bereikbaarheid en werklocaties. Echter vergt het borgen van de samenhang tussen de ontwikkelstrategie en de ruimtelijke opgaven dat er nauwer samengewerkt wordt met opgaven bij bijvoorbeeld economie (werklocaties) en mobiliteit. Dat moet in het eerste half jaar van 2024 concreter worden vormgegeven.
Ontwikkelstrategie in samenhang brengen met andere ruimtelijke opgaven, zoals PMIEK (energienetwerk), Programma Landelijk Gebied/Novex de Peel en Novex Stedelijk Brabant. Dit gezamenlijk vanuit de 21 gemeenten inbrengen in de processen van Provincie en Rijk.		De inhoud van de ontwikkelstrategie is, namens de 21 gemeenten, ook ingebracht in andere ruimtelijke processen, zoals de PMIEK, Programma Landelijk Gebied/Novex de Peel, Novex Stedelijk Brabant en de Contourennotitie Ruimtelijke Voorstel. Dit vergt continue aandacht.

Financiële realisatie 2023

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2023 2e wijziging	Realisatie 2023	Saldo
Personele kosten	0	0	0	0
Programmakosten	0	41.875	3.992	37.883
Lasten	0	41.875	3.992	37.883
Baten	0	41.875	0	-41.875
Saldo	0	0	-3.992	-3.992

Mobiliteit

incl. GGA

Hoofdpogave

Het denken over mobiliteit maakt een ontwikkeling door. Mobiliteit levert een bijdrage aan de leefbaarheid, inclusiviteit, veiligheid en gezondheid van onze inwoners. Het huidige mobiliteitssysteem is in de toekomst niet langer houdbaar. Techniek en een andere kijk op mobiliteit maken andere oplossingen mogelijk. De overheidsopgave is om deze transitie op een goede wijze te laten plaatsvinden in onze samenleving. Versterkend voor de (brede) welvaart in onze regio.

Een goede bereikbaarheid van en binnen de hele regio is voorwaardelijk voor de ontwikkeling van de regio. Nu en in de toekomst. In 2030 staan er minder structurele files. We verleiden inwoners in het gebruik van OV en fiets. Het percentage reizigers en ondernemers (vervoerders en verladers) dat de reistijd acceptabel en in voldoende mate voorspelbaar vindt, is in 2030 toegenomen. De ketenmobiliteit is in 2030 versterkt. Het is in 2030 gemakkelijker om de spits of drukte te vermijden. Regionale infrastructurele netwerken (ook elektriciteit) zijn in 2030 op orde. De (inter)nationale bereikbaarheid van de regio is in 2030 versterkt.

Opgave Werkprogramma 2023

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbeeld mobiliteit 2040, dat aansluit op de verstedelijkingsstrategie en regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.

Agenderen van de regionale strategische opgaven op de MIRT-tafel met het Rijk, zodat we de intraregionale en (inter)nationale bereikbaarheid van de regio kunnen blijven verbeteren.

Regionale mobiliteitsagenda (RMA).

Resultaten 2023

Regionale strategie mobiliteit

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Regiobreed proces om te komen tot een toekomstbeeld mobiliteit als leidraad voor gehele regio Zuidoost-Brabant 2040		Het proces is nog niet afgerond. Het concept document is nu gereed en wordt begin 2024 door het Poho vrijgegeven voor een "wensen en bedenkingen" en vaststellingsprocedure.
Opstellen en vaststellen regionaal toekomstbeeld Mobiliteit		Concept is gereed, zie voor proces hierboven.
Eerste contouren Mobiliteitspakketten voor de drie subregio's (Peel, A2 en De Kempen), als aanvulling en doorontwikkeling van de bereikbaarheid van de gehele regio i.r.t. BO leefomgeving.		Tijdens het BO-MIRT is afgesproken dat er op basis van een meerjarig multimodaal mobiliteitspakket (MMMP) afspraken worden gemaakt. De input die is geleverd voor het toekomstbeeld mobiliteit, wordt als basis gebruikt om te komen tot een MMMP, die voor de zomer 2024 in concept gereed moet zijn.

Regionale mobiliteitsagenda (RMA) waarin is opgenomen in welke programma's en projecten de regio zelf investeert om haar ambities te realiseren inclusief kaartmateriaal waaruit blijkt wat reeds is geprioriteerd en wat nog geïnitieerd moet worden		Alles is er nu op gericht om een MMMP te ontwikkelen. Het MMMP zal de regionale mobiliteitsagenda vervangen.
---	---	--

Doorontwikkeling mobiliteitsaanpak 2023-2030

Wat willen bereiken?

Opstellen (meerjaren) Regionaal Mobiliteitsprogramma 2024 e.v., monitoren, bijsturen, beheer bereikbaarheidsmiddelen en regionale financiering/middelen
Brainportdeal.

Versterken (inter-)nationale en regionale bereikbaarheid van de regio door te investeren in het HWN, OWN, HUBs, fietsnetwerk en openbaar vervoer voor het regionale mobiliteitssysteem

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Inrichten programmabureau mobiliteit.		Zienswijze procedure op de Samenwerkingsovereenkomst regionale mobiliteit loopt. Conform de planning is vaststelling Q2 van 2024.
Vereenvoudigen overlegstructuren mobiliteit (Brainport Bereikbaar, Smartwayz, bereikbaarheidsagenda).		Regionale governance is ingericht en operationeel. Bovenregionale governance is opnieuw ontworpen. Q1 2024 wordt de uitwerking gemaakt.
Bundelen/herstructurering programma's, fondsen en bemensing.		Wordt meegenomen in het proces MMMP en inrichten programmabureau.
Meerjarenprogramma ontwikkelen (RMP), inclusief KTM A2-randweg, autowegen, HOV, ov-diensten, fietspaden en Hubs. E.e.a. aangevuld met de mobiliteitspakketten van de subregio's.		Het RMP 2024 is afgerond. Vanaf 2025 worden nieuwe afspraken gemaakt in het MMMP.
Vaststelling Regionaal Mobiliteitsplan (RMP) 2024 tijdens de Omgevingsdag Zuidoost-Brabant met 21 gemeenten, waterschappen Aa en Maas en De Dommel en Provincie Noord-Brabant.		Vaststelling tijdens de Omgevingsdag is niet gelukt. Het RMP 2024 ligt op 7 februari voor aan het poho, waar de gedeputeerde ook bij aansluit.

Schone, gezonde en veilige mobiliteit

Wat willen bereiken?

Schonere, gezondere en veiligere mobiliteit in de regio, door het realiseren van programma's en projecten die opgenomen zijn in het Regionaal Mobiliteitsplan (RMP).

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Uitwerken strategische beleidskaders, die bijdragen aan de ambitie van de regio.		Het strategisch beleidskader is onderdeel van de Regionale Mobiliteitsvisie waarvan procedure loopt. Een mogelijke verdieping is het opstellen van beleid voor fiets en verkeersveiligheid.
Realiseren regionale verkeersveiligheidsprojecten, zoals opgenomen in het RMP 2023, waaronder de verkeersveiligheidsquiz.		Naast de verkeersveiligheidsquiz, zijn er nog geen andere projecten aangedragen, die vanuit de regio opgepakt moeten worden. Hiervoor is input vanuit de regio nodig.
Het realiseren van de programma's en projecten uit het RMP 2023 en het jaarprogramma Brainport Bereikbaar 2023.		Afspraken over de RMP en BB zijn gemaakt. Verantwoording resultaten volgt Q1 en Q2 2024. Dit wordt opgepakt binnen het programmabureau mobiliteit.
Uitwerken inhoudelijke beleidskaders, die bijdragen aan ambitie van de regio.		Het strategisch beleidskader is onderdeel van de Regionale Mobiliteitsvisie waarvan procedure loopt. Een mogelijke verdieping is het opstellen van beleid voor fiets en verkeersveiligheid.

Financiële realisatie 2023

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2023 2e wijziging	Realisatie 2023	Saldo
Personele kosten	285.702	0	0	0
Programmakosten				
- Faciliteren regionale samenwerking	52.020	52.020	54.062	-2.042
- GGA	31.691	87.000	87.000	0
Lasten	369.413	139.020	141.062	-2.042
- Faciliteren regionale samenwerking	20.000	0	0	0
- GGA	31.691	87.000	87.000	0
Baten	51.691	87.000	87.000	0
Saldo	-317.721	-52.020	-54.062	-2.042

Energietransitie

Hoofdoopgave

Onze inwoners en bedrijven moeten kunnen vertrouwen op een energiesysteem dat een betrouwbaar en betaalbaar aanbod biedt. Onze regio wil uiterlijk in 2050 klimaatneutraal zijn en als tussenstap in 2030 minimaal 55% minder CO2 uitstoten dan in 1990. Toelichting van de opgave: De energietransitie is een brede opgave in de regio en moet in samenhang gezien worden met de schaa sprong. Enerzijds werken we aan een robuust en betrouwbaar energiesysteem. Dit vraagt op de korte en lange termijn om afstemming tussen overheden, netwerkbedrijven en bedrijven in de regio. Anderzijds zetten we volop in op energiebesparing, de realisatie van zonnepanelen en windparken en een slimme inzet en verdeling van warmtebronnen in onze regio. Hierover hebben we met elkaar afspraken vastgelegd in onze Regionale Energiestrategie (RES) 1.0. Deze is eind 2021 in alle raden en de besturen van provincie en de beide waterschappen vastgesteld. Om invulling te geven aan de uitvoering hebben we een Samenwerkings- en Uitvoeringsprogramma RES opgesteld

Opgave Werkprogramma 2023

Toekomstig energiesysteem

Wat willen bereiken?

Toekomstbestendige afgestemde vraag-aanbod energiesysteem in 2050. Een betere benutting van de capaciteit van het bestaande energienetwerk in onze regio dan in 2022 het geval is, doordat energievraag- en aanbod beter op elkaar aansluiten en door netuitbreidingen.

Faciliteren en stimuleren van pilots (op het gebied van energietransitie) en gemeenten i.s.m. partijen als Brainport Development en Innovatiehuis De Peel.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Organiseren en inrichten programmabureau/-sturing		In het Poho Energietransitie van 20 september is ingestemd met de koers om te komen tot een programmabureau. In december 2023 is het Jaarplan voor 2024 vastgesteld door de Stuurgroep. In december 2023 is gestart met de werving van de nieuwe medewerkers.
Afstemmen met partners over oplossingen voor de netcongestie op korte en langere termijn, zoals uitbreidingen van het elektriciteitsnetwerk, slim omgaan met vraag en aanbod van elektriciteit en integraal programmeren. Waaronder het proces PMIEK (Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat).		<ul style="list-style-type: none"> - Op ons aangeven is in het PMIEK aangegeven dat de Brainportregio prioriteit moet krijgen in de plannen voor netverzwaring. - Er is een uitvraag gedaan voor een extern bureau voor het uitvoeren een verkenning naar het regionale energiesysteem van de toekomst (2040-2050) <p>Samen met Brainport Development en de Provincie en netbeheerders werken we op basis van een uitvoeringsprogramma aan</p>

		korte termijn acties om uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk te realiseren. Zoals aan routes voor versnelde planvorming en vergunningverlening.
Lobby voor prioritering bij netbeheerders en lobby voor experimenteerruimte en aanpassing wet- en regelgeving	●	Via de contacten van Brainport Development is gezorgd voor landelijke prioriteit voor onze regio voor de aanpak van netcongestie. Samen met Brainport Development blijven we onze belangen behartigen richting het Rijk en andere partijen.
Inbreng in het overzicht van vraag/aanbod van energie en de randvoorwaarden vanuit het energienetwerk bij regionale besluitvormingstrajecten, zoals in het kader van de Regionale Ontwikkelstrategie.	●	Er is input geleverd voor de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. Ook is inbreng geleverd voor het provinciale ruimtelijk voorstel.
Zorgen voor informatie-uitwisseling tussen gemeenten en andere partijen over pilots en subsidiemogelijkheden. Hierbij ook aanhaken bij het duurzaamheidsplan van Brainport Development.	●	Via de nieuwsbrieven wordt informatie gedeeld over interessante projecten. Hierover vindt afstemming plaats met Brainport Development.
Onderhouden en benutten netwerk met provincie, Rijk en Europa om bijvoorbeeld aan te kunnen sluiten bij landelijke of Europese projecten.	●	We trekken samen op met de gemeenten Eindhoven en Helmond in het kader van de Klimaatmissie Eindhoven/Helmond. Hierbij wordt ook gekeken naar deelname aan Europese projecten (dit is nu nog niet het geval). We nemen als klankbordpartner deel aan de onderzoeksprojecten MARET/EXPLORE en SPRONG.
Innovatieve oplossingen worden gezocht voor de beperkte netcapaciteit in de verschillende subregio's, zoals oplossingen om energie op te slaan.	●	Op diverse plekken in de regio, zoals in de Kempen en in Eindhoven, lopen pilots bij bedrijventerreinen met innovatieve oplossingen voor de netcongestie.
Gemeenten hebben rol om als launching customer op te treden bij de uitrol van nieuwe technieken en werkwijzen, zoals op het gebied van de opwek van zon- en windenergie.	●	Op diverse plekken in de regio worden innovatieve technieken toegepast. Denk aan een creatief zonnepaneelensysteem als klimop tegen een gevel, de installatie van een warmtecollectorveld bij een sportveld en het gebruik van ijzerbrandstof voor de verwarming van woningen.

Duurzame opwek energie

Wat willen we bereiken?

In onze RES 1.0 is als ambitie opgenomen dat we als regio in 2030 2 terawattuur (TWh) aan duurzame energie bijdragen aan het Klimaatakkoord.

Realisatie zonne- en windparken conform de afgesproken ambitie in de Regionale Energiestrategie MRE.

Realisatie zon op bedrijfsdaken en 'restruimtes' al taluds, op parkeergarages of bij vliegvelden.

Als ambitie is opgenomen dat alle gemeenten beleid hebben op het gebied van lokaal eigendom bij grootschalige wind- en zonprojecten.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Organisatie bestuurlijk gesprek over de voortgang op de ambitie naar 2 TWh duurzame energie; signaleren knelpunten.		Op basis van de Voortgangsrapportage RES wordt in de Stuurgroep RES en het Poho energietransitie het bestuurlijk gesprek gevoerd over de voortgang en knelpunten richting de ambitie van 2 TWh, zoals opgenomen in de RES 1.0. Deze ambitie lijkt nog steeds haalbaar, maar dit betekent wel dat gemeenten zich volop moeten blijven inspannen, en ook dan is er geen garantie dat het doel wordt behaald.
Opstellen en uitvoeren samenwerkings- en uitvoeringsprogramma (S & UP).		De voortgang van de projecten uit het S&UP wordt gemonitord. Zie de Voortgangsrapportage RES.
Deelname in bestuurlijke Brabantbrede Stuurgroep RES, met Provincie en de andere 3 Brabantse regio's.		Ongeveer 6x per jaar vindt een overleg plaats van de Brabantbrede Stuurgroep RES (deze heet voortaan Brabants Bestuurlijk Overleg Energie (BBOE)). De voorzitter of vicevoorzitter van het Poho energietransitie neemt hieraan deel namens de regio.
Deelname aan nationaal bestuurlijk RES-Beraad.		Ongeveer 4x per jaar vindt het nationaal bestuurlijk RES-Beraad plaats. De voorzitter of vicevoorzitter van het Poho energietransitie neemt hieraan deel namens de regio.
Opstellen en uiterlijk 1 juli opleveren Voortgangsrapportage RES* op basis van een regionale monitor aan het Rijk. De resultaten van de monitor zijn afgestemd met externe partijen, zoals de RES Adviesgroep.		De Voortgangsrapportage RES is tijdig opgeleverd en openbaar gemaakt en aan het Rijk aangeleverd. Hierbij is o.a. ook input opgehaald van de leden van de Adviesgroep RES.
Organisatie bestuurlijk gesprek (in Stuurgroep RES en Poho energietransitie) op basis van strategie en monitoring; signaleren knelpunten; kennisdeling; coördinatie; afstemming met betrokken partners zoals Defensie en waterschappen.		Op basis van de Voortgangsrapportage RES is het bestuurlijk gesprek gevoerd over de voortgang en knelpunten. Vanuit de werkgroepen vindt kennisdeling plaats via bijeenkomsten en webinars.

Lokale beleidsvorming en procedures, incl. lokale participatie (met tools vanuit RES-werkgroep communicatie)		20 van de 21 gemeenten hebben beleid voor grootschalige (duurzame) opwek. In 10 van die 20 beleidsnota's was als voorwaarde opgenomen dat minimaal 50% lokaal eigendom moest zijn.
Bedrijven op bedrijventerreinen van informatie voorzien over mogelijkheden voor benutting van duurzame opwek in relatie tot netcongestie. Bedrijven verwijzen naar (subsidie)programma's en partners voor de ontwikkeling van innovatieve manieren om duurzame opwek te benutten via opslagsystemen en energiehandelsplatformen		Vanuit de RES-werkgroep besparing zijn tussen eind maart en december 2023 interactieve sessies georganiseerd, met intervisie tussen de 'ervaren' gemeenten/ bedrijventerreinen (de Hurk, de Run, Ekkersrijt, de Kempen, Helmond) en kennisuitwisseling met de 'minder ervaren' gemeenten. In januari 2024 is een grote kennisbijeenkomst gepland gericht op bedrijventerreinen/bedrijfscontact-functionarissen, in samenwerking met Brainport Development en VNO/NCW.

Verduurzaming gebouwde omgeving

Wat willen we bereiken?

Reductie van de CO2-uitstoot door besparing op en verduurzaming van energieverbruik door bewoners, bedrijven en gemeenten en deze doelgroepen (versneld) in beweging krijgen. Gemeenten hebben hun beleid met elkaar afgestemd met betrekking tot het gebruik van duurzame warmtebronnen.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Aanscherping van de doelstellingen op het gebied van besparing. Afstemming met betrokken partners zoals energiecoöperaties en woningcorporaties.		In afstemming met het traject Klimaatmissie Eindhoven & Helmond is verkend hoe de doelstellingen op het gebied van besparing kunnen worden aangescherpt. Dit wordt verankerd in het geactualiseerde Samenwerkings- en Uitvoeringsprogramma in 2024.
In de RES 1.0 en het Samenwerkings- en uitvoeringsprogramma RES zijn afspraken gemaakt over onze inzet op energiebesparing en de optimale inzet en verdeling van warmtebronnen in onze regio.		Uitvoering vindt plaats vanuit coalities van gemeenten. De voortgang per project is terug te lezen in de Voortgangsrapportage RES (te vinden op www.energieregionre.nl).
Uitvoering van lokale transitievisies warmte. Verkenning inzet bovenlokale warmtebronnen (denk aan biogas, aquathermie en geothermie). Het ontwikkelen van een afwegingskader voor de inzet van warmtebronnen. Ondersteund door een ambtelijke RES-werkgroep Warmte.		Het blijkt lastig om tot een goed afwegingskader te komen, waarmee afgewogen kan worden hoe bovenlokale warmtebronnen optimaal benut en verdeeld kunnen worden. Dit is volop in ontwikkeling. Hierbij vindt samenwerking plaats met de universiteiten van Eindhoven en Nijmegen.

Financiële realisatie 2023

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2023 2e wijziging	Realisatie 2023	Saldo
Personele kosten	298.123	0	0	0
Programmakosten	617.020	947.731	810.126	137.605
Lasten	915.143	947.731	810.126	0
Baten	0	775.071	925.075	150.004
Saldo	-915.143	-172.660	114.949	287.609

Economie

incl. investeringsfondsen en bijdrage Brainport Development

Hoofdpogave

Een gezonde, veerkrachtige regionale economie is een belangrijke voorwaarde voor het versterken van brede welvaart in onze regio. Dankzij het unieke Brainportprofiel van onze regio en het vermogen om samen te werken hebben we de mainportstatus verworven. We staan nu voor de uitdaging om enerzijds die economische doorontwikkeling te faciliteren en ervoor te zorgen dat de positie van onze regio zowel nationaal als internationaal nog sterker wordt. Anderzijds is het een gemeenschappelijke opgave om ervoor te zorgen dat alle inwoners van deze sterke regionale economie kunnen profiteren en mogelijkheid hebben om te participeren. Hiervoor is een goede verbinding tussen lokale, subregionale en regionale ambities en opgaven een vereiste. Dit betekent meer dan alleen het samenvoegen van ambities en agenda's. We moeten elkaar blijven opzoeken, versterken en aanvullen, want alleen dan kunnen we ons unieke profiel blijven behouden. Wat willen we samen bereiken? De balans tussen wat nodig is om de mainportstatus verder door te ontwikkelen en dat wat lokaal en subregionaal gewenst is vanuit een duurzame, gezonde en inclusieve samenleving. We leggen een stevige basis neer voor brede welvaart in onze regio. Binnen de Triple Helixsamenwerking geven we als overheid vorm aan de doorontwikkeling als mainport. Een onderdeel daarvan is ook de ruimtelijke impact van de economische ontwikkelingen rondom bedrijventerreinen. Nieuwe bedrijventerreinen zijn nodig voor de ruimtelijke puzzel en om de ruimte op de beste plekken te benutten voor de functies die daar het beste passen. In de nieuwe regionale visie werklocaties zal daarnaast ook aandacht zijn voor het toekomstbestendig (intensivering-/verdichtingsmogelijkheden) maken van de bestaande bedrijventerreinen om de regionale groei op te kunnen vangen. Daarnaast kijken we in bredere zin vanuit economisch perspectief naar de versterking van onze fysieke leefomgeving (wonen, voorzieningen). Dit alles komt ook samen in een goede ruimtelijke afweging in nauwe samenhang met het thema Ruimte en Wonen. Met ons regionaal Stimuleringsfonds zetten we in op het verder versterken van het innovatieve ecosysteem en ketenwerking in het bedrijfsleven door de ontwikkeling van projecten en financiering.

Opgave Werkprogramma 2023

Doorontwikkeling mainport vanuit Strategische Agenda Brainport

Wat willen bereiken?

Doorontwikkeling vanuit de strategische agenda Brainport (3 pijlers internationale waardeketens, talent en wonen en bereikbaarheid), door samenhang te creëren tussen de lokale en subregionale economische agenda's te verbinden op de regionale Brainportagenda.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Organiseren overheidsinbreng in triple helixsamenwerking Brainport. Via doorlopend proces om tot inhoudelijke afstemming te komen en de gezamenlijke strategische koers vanuit overheid te bepalen bij de (uitvoering van) de Strategische Agenda Brainport.		Doorlopend proces via reguliere overlegstructuren (AVA, Dagelijks Bestuur, poho en ambtelijke lijnen) en netwerken. Er wordt gezamenlijk gewerkt aan de onderwerpen, die in het Samenwerkingsakkoord inzet vragen van Brainport via de Strategische Agenda. In 2023 hebben we bij gemeenten input opgehaald voor het nieuwe meerjarenplan van Brainport Development. Deze input is in het poho Economie vastgesteld en vervolgens bij Brainport als overheidsinbreng aangeleverd.
Opstarten nieuwe ronde meerjarenfinanciering Brainport Development, met besluitvorming in 2024.		Proces is uitgelijnd. Er is een ambtelijke werkgroep gestart vanuit de aandeelhouders, waarbij Brainport Development ook aansluit om zowel besluitvorming over meerjarenplan als meerjarenfinanciering voor te bereiden. Het meerjarenplan is vastgesteld door het bestuur van Stichting Brainport en de financiële consequenties zijn in beeld gebracht. Een voorstel hiervoor wordt voorbereid en in Q1 2024 in procedure gebracht.
Regionale inbreng leveren vanuit Poho economie via bestuurlijke afvaardiging in de Stichting Brainport.		Naast de inhoudelijke inbreng vanuit het Poho Economie op het jaarprogramma en meerjarenplan Economie, loopt er richting de Stichting Brainport ook een strategische lijn vanuit de afvaardiging vanuit het DB MRE in de stichting Brainport. Hun rol is om de bredere strategische lijn van de Brainport agenda en het Samenwerkingsakkoord te verbinden en bewaken. Zij zijn hierop ambtelijk geadviseerd door MRE.

<p>Regionaal bepalen prioriteit en focus in activiteiten, die in het Jaarplan Brainport benoemd zijn via Poho economie.</p>		<p>In de zomer van 2023 is regionaal de input op het Jaarplan van Brainport Development 2024 opgehaald bij de 21 gemeenten volgens afgesproken proces en planning. Deze input is aan Brainport Development aangeboden voor verwerking in het jaarplan 2024.</p>
---	---	---

Versterken vestigingsklimaat

Wat willen bereiken?

Een toekomstbestendig scenario voor ontwikkeling van bedrijventerreinen, die passen bij de behoefte van de regio, door een goede regionale afstemming tussen subregio's en in samenwerking met provincie.

(Stimulerings-, SIR-)fonds: Innovatieve projecten tot uitvoering brengen, die ons innovatieve ecosysteem versterken en/of een bijdrage leveren aan onze regionale opgaven. Hierdoor dragen we bij aan sterke lokale en subregionale economieën en de economische weerbaarheid op de lange termijn.

Verkrijgen van extra (Rijks-)middelen ten gevolge van de schaa sprong om de impact op de brede welvaart in goede banen te kunnen leiden. O.a. door investering in brede voorzieningenniveau als onderdeel van pijler 3, wonen en bereikbaarheid, van de strategische agenda Brainport.

Stimuleren en faciliteren nieuwe economische dragers in het landelijk gebied.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
<p>Ruimtelijke afweging van de ontwikkeling van bedrijventerreinen in samenhang/afstemming brengen met de regionale ontwikkelstrategie/thema ruimte en wonen.</p>		<p>In het proces om te komen tot een nieuwe bedrijventerreinenprogrammering worden de ontwikkelprincipes vanuit de regionale ontwikkelstrategie meegenomen. Het proces om te komen tot een nieuwe bedrijventerreinenprogrammering is verlengd en zal ook in de eerste helft van 2024 doorlopen. Naast de ruimtelijke componenten van de ontwikkelstrategie worden ook de thema's Mobiliteit en Energietransitie bij het proces betrokken.</p>
<p>Vorbereiden besluitvorming bedrijventerreinen t.b.v. Omgevingsdag, waarbij gemeenten verantwoordelijk zijn voor het proces om te komen tot realisatie.</p>		<p>Gezamenlijke regionale bedrijventerreinenvisie is opgesteld en vastgesteld op Omgevingsdag juli 2023. De doelstelling om in december een nieuwe, regionale, programmering vast te stellen, is niet gehaald. Hoewel er al veel werk is verzet, zal ook in de eerste helft van 2024 nog een intensief proces nodig zijn om tot een breed gedragen programmering te komen.</p>
<p>Regionale programmering bedrijventerreinen</p>		<p>De beoogde besluitvorming over een nieuwe bedrijventerreinenprogrammering in Q4 2023 is niet gehaald. Er bleek nog niet op alle punten voldoende bestuurlijke overeenstemming te zijn. Een belangrijk resultaat is wel dat de ambitie is uitgesproken om tot één regionale programmering te komen, in plaats van vier subregionale programmeringen.</p>

<p>Uitvoering geven aan Stimuleringsfonds via drie tenders per jaar, communicatie.</p>		<p>De drie tenders zijn uitgezet en gesloten. Van alle tenders heeft de besluitvorming plaatsgevonden. I.v.m. tijdgebrek zijn nog niet alle projecten die een bijdrage ontvingen gepubliceerd op de website. Het betreft hier de laatste twee tenders van 2023. Realisatie publicatie gepland in Q1 2024. De provinciale regeling EKT/SIR kende een openstelling van 1 februari t/m 1 oktober. Aanvragers zijn geadviseerd over de in te dienen aanvragen.</p>
<p>Onderhouden netwerk met de relevante partners.</p>		<p>Tweemaandelijks wordt er afgestemd met de business developers van Brainport Development en The Gate. Ook wordt 3-wekelijks afgestemd met de provincie m.b.t. de SIR. Intermediaire partijen worden met regelmaat op de hoogte gebracht van nieuwe/relevante ontwikkelingen.</p>
<p>Het Stimuleringsfonds verbreden naar alle 5 thema's uit het Samenwerkingsakkoord 2023-2026.</p>		<p>Is in Q4 2023 een eerste keer binnen de Adviesgroep Stimuleringsfonds besproken. Wordt vervolgd en afgerond in Q1 2024</p>
<p>Opzetten proces voor de aanvraag 5e tranche van de Regiodeal. Bij toekenning het organiseren van een proces voor het goed doorlopen van de juridische en financiële afwikkeling hiervan.</p>		<p>De propositie voor de Regiodeals 5de tranche is ingediend. Dit was een interventiestrategie en op basis daarvan zal in februari 2024 door BZK een besluit genomen worden of deze regiodeal wel/niet wordt toegekend. Het programma wordt door de werkgroep opgesteld en samen met de definitieve rankinglist projecten op 26 februari 2024 ter besluitvorming voorgelegd aan DB. Dit programma is de onderlegger voor de dealmakersfase met BZK, mocht de regiodeal zijn toegekend. De opdracht voor het organiseren van de uitvoering m.b.t. juridische en financiële afwikkeling is vanuit het bestuur verstrekt.</p>
<p>We organiseren samen met regionaal thema landelijk gebied een facultatieve leergang Economische vitaliteit landelijk gebied, genaamd "Buitenkansen in Brainport".</p>		<p>De leergang is inmiddels succesvol gestart en afgerond met 17 deelnemers vanuit zowel het ruimtelijke als het economische domein. De leergang heeft bestaan uit 4 dagen, waarin kennis en ervaring zijn uitgewisseld en is gebouwd aan een stevig netwerk. De leergang is door de deelnemers als zeer positief beoordeeld, vooral vanwege de netwerkfunctie rondom dit thema.</p>

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2023 2e wijziging	Realisatie 2023	Saldo
Personele kosten				
- Economie	248.436	0	0	0
- Stimuleringsfonds	184.623	175.333	183.745	-8.412
Programmakosten				
- Economie	52.020	209.020	519.730	-310.710
- Stimuleringsfonds	2.811.289	2.811.289	2.811.289	0
- Bijdrage Brainport	4.810.324	4.810.324	4.810.324	0
Lasten	8.106.691	8.005.965	8.325.088	-319.123
- Economie	0	0	300.000	300.000
- Stimuleringsfonds	3.038.888	3.087.235	3.095.772	8.537
- Bijdrage Brainport	4.810.324	4.810.324	4.810.326	2
Baten	7.849.212	7.897.558	8.206.098	308.540
Saldo	-257.479	-108.407	-118.990	-10.583

Landelijk gebied

Hoofdoopgave

Ons landelijk gebied is in transitie. Er vinden maatschappelijke, economische en ruimtelijke veranderingen plaats. Daarnaast zijn er grote opgaven op het gebied van milieu en klimaat. Deze ontwikkelingen, en vraagstukken zoals woningbouw, infrastructuur en werklocaties, vragen om fysieke ruimte. Het vraagt om een nieuwe balans in het landelijk gebied en om verbinding tussen de functies van het landelijk gebied en het stedelijk gebied. Het vraagt ook een kwaliteitsslag van het landelijk gebied, waarbij natuur en landschap in toenemende mate randvoorwaardelijk zijn in het realiseren van de Brainportambities. Onze regionale ambitie is te komen tot een landelijk gebied dat leefbaar, toekomstbestendig en economisch vitaal is, zodat het bijdraagt aan een concurrerend vestigingsklimaat en een bijdrage levert aan de regionale brede welvaart. De kwaliteitsverbetering van de fysieke leefomgeving in het landelijk gebied is een enorme opgave. Daar ligt ook een samenhang met de opgaven uit het programma energietransitie. Het stikstofdossier is een belangrijk aandachtspunt voor de ontwikkeling van zowel de kwaliteit van de leefomgeving, de agrarische sector als ook voor bedrijfsruimte, woningbouw en infrastructuur, temeer omdat nog veel onduidelijk is en kaders deels ook worden bepaald door recente en mogelijk nog te verwachten gerechtelijke uitspraken. Probleemoplossend vermogen, een integrale benadering én gezamenlijke prioritering van ruimtelijke opgaven vanuit Rijk en regio is nodig om hierop te kunnen versnellen. Niet alleen om de economische groei voldoende te kunnen accommoderen, maar juist ook om gelijktijdig de kwaliteit van de leefomgeving te kunnen versterken, onder andere door te werken vanuit de principes 'water en bodem sturend' en regionale brede welvaart. We benutten daarbij gebiedsprocessen als Novex De Peel en het Nationaal programma landelijk gebied (NPLG) om functies in balans te brengen met de natuurlijke draagkracht van het gebied. Wat willen we samen bereiken? De versterking van ruimtelijke en ecologische kwaliteiten hangt samen met de veranderende economische en sociale structuur in het landelijk gebied en de verbinding tussen landelijk en stedelijk gebied. De hele regio heeft belang bij een vitaal buitengebied. De diverse onderwerpen worden in onderlinge samenhang bekeken. We willen een landelijk gebied dat voldoet aan de eisen zoals opgenomen in het Nationaal programma landelijk gebied. Het doel is om leefbaarheid en economische vitaliteit van het landelijk gebied voor mensen die er wonen, werken en recreëren te verbeteren en een toekomstbestendige gezonde en natuurlijke leefomgeving te maken. We monitoren de effecten en veranderingen. Zuidoost-Brabant is samen met aangrenzende delen van Noordoost Brabant en Noord- en Midden-Limburg tevens één van de belangrijkste voedselproducerende regio's van Nederland. We streven naar verbreding en verduurzaming van het regionale productiepalet. Het huidige productiemilieu van de landbouw gaat

veranderen naar meer extensieve en natuurinclusieve vormen van landbouw. Tegelijkertijd is de landbouw in onze regio een belangrijk onderdeel van de hele voedselproductie en draagt bij aan de eiwittransitie van ons voedingspatroon en is een gezonde economie in het landelijk gebied van belang voor de maatschappelijke vitaliteit.

Opgave Werkprogramma 2023

Toekomstbestendig landelijk gebied

Wat willen bereiken?

Economisch en maatschappelijk vitale landelijke gebieden en robuuste natuur en perspectiefrijke landschappen door regionale belangen in NPLG en NOVEX de Peel te verankeren.

Verbeteren van de water-, lucht-, bodem- en natuurkwaliteit in het bijzonder door verminderen van de hoge stikstofuitstoot en verdroging.

Vitale landbouwsector, die in balans is met de fysieke leefomgeving.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
We brengen de opgaven in het landelijk gebied bij elkaar vanuit het streefbeeld en werken toe naar een strategische uitvoeringsagenda.		De strategie krijgt vorm in inbreng op provinciale en nationale trajecten en later in actualisering van het Streefbeeld. Vertraging vanwege onderbezetting. Maatregelen getroffen om dit in 2024 in te halen.
Bijdragen bij het maken een ontwikkelperspectief voor NOVEX De Peel, een uitvoeringsprogramma en een regionale investeringsagenda. We gebruiken daarvoor visies, programma's en projecten van gemeenten.		Voor het ontwikkelperspectief wordt in het proces beperkt meer tijd genomen. Dit is een wens vanuit de gemeenten. De regionale investeringsagenda wordt hierop gebaseerd. Het poho geeft mandaat aan de bestuurders in het Dagelijks Bestuur NOVEX De Peel. Besluitvorming volgt later.
Actief acteren op het stikstofdossier i.r.t. regionale agenda en programma's.		Interventies zijn gedaan.
Afstemming trajecten BPLG / NOVEX de Peel / NOVEX Stedelijk Brabant / PMIEK / Ruimtelijk voorstel met de Regionale Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.		We zijn actief betrokken. Er is een werkgroep geformeerd om te zorgen dat we als regio in control blijven en verbinding maken tussen de trajecten.
We agenderen regionale belangen in het Bestuurlijk Overleg Transitie Landelijk gebied en zorgen voor regionale afstemming over de provinciale planMER Mest.		Bestuurlijk overleg transitie landbouw loopt. In plaats van provinciale PlanMER mest stelt de provincie een locatiestudie mestbewerking op. Resultaten worden in Q1 2024 verwacht.
Verkenning op de regionale rol op biobased bouwen. Dit stond niet in het werkprogramma 2023/2024.		Vanwege wens van het portefeuillehoudersoverleg gestart met de verkenning.

Transitie voedselketen

Wat willen bereiken?

Voedsel, gezond en voor iedereen door:

- een regionale voedselstrategie;
- projecten, die een bijdrage leveren aan het doel: voedsel, gezond en voor iedereen.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
Een regionale voedselstrategie in lijn met het essay 'De Metropoolregio smaakt naar meer!' met gemeenten.		Proces is gestart. Doelen en ambities Poho vitaal landelijk gebied opgehaald. Vertraging vanwege onderbezetting. Maatregelen getroffen om dit in 2024 in te halen.
Gezamenlijke voorbeeldprojecten: We zetten samen met partners in op voorbeeldprojecten, die een bijdrage leveren aan het doel: voedsel, gezond en voor iedereen.		Participatie in food-evenement. Overige projectkansen volgen later. Vertraging vanwege onderbezetting. Maatregelen getroffen om dit in 2024 in te halen.
Oprichten van een werkgroep regionale voedselstrategie.		Vertraging vanwege onderbezetting. Maatregelen getroffen om dit in 2024 in te halen.

Financiële realisatie 2023

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2023 2e wijziging	Realisatie 2023	Saldo
Personele kosten	372.654	0	0	0
Programmakosten	52.020	52.020	18.561	33.459
Lasten	424.674	52.020	18.561	33.459
Baten	0	0	8.900	8.900
Saldo	-424.674	-52.020	-9.661	42.359

REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM EINDHOVEN (RHCe)

Hoofdpogave

Op basis van de Archiefwet voert het RHCe voor 20 van 21 in de Metropoolregio Eindhoven deelnemende gemeenten de volgende taken uit:

- I. Zorg voor, beheer van, en desgevraagd ter raadpleging aanbieden van informatie die op grond van de wet naar de archiefbewaarplaats/het e-depot (digitale archiefbewaarplaats) is overgebracht.
- II. Toezicht op: a. archiefvorming en -beheer van niet-overgebrachte informatie, en op b. overbrenging van informatie naar de archiefbewaarplaats/het e-depot, ter toetsing of gemeenten voldoen aan toepasselijke wet- en regelgeving.
- III. Adviseren van / doen van aanbevelingen aan / instemming verlenen aan: gemeenten over toepasselijke wet- en regelgeving en daaruit voortvloeiende werkzaamheden inzake het genoemde onder I en II.
- IV. Adviseren over behoud, bewaring, toegankelijkheid en raadpleging van informatie op het gebied van regionaal erfgoed.
- V. In bewaring en beheer nemen van conform het acquisitiebeleid aanvaarde particuliere informatie in de archiefbewaarplaats / het e-depot, op het gebied van regionaal erfgoed.

- VII. Zorg voor, het beheer van, en het desgevraagd ter raadpleging aanbieden van particuliere informatie die is ondergebracht in de archiefbewaarpplaats/het e-depot.

Resultaten 2023

Activiteiten 2023	Stand	Toelichting
<p>Toezicht op gemeentelijk informatiebeheer</p>		<p><u>Uitgevoerde inspecties (incl. SIO-gesprekken):</u> bij gemeenten: 8 bij intergemeentelijke samenwerkingsverbanden: 5</p> <p><u>Gevoerde follow up-gesprekken</u> bij gemeenten: 15 bij intergemeentelijke samenwerkingsverbanden: 8</p> <p><u>Scores gemeenten:</u> Voldoen: 2 gemeenten: Asten en Waalre Voldoen gedeeltelijk: 10 gemeenten: Bergeijk, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard Voldoen niet: 2 gemeenten: Best en Veldhoven</p> <p><u>Scores intergemeentelijke samenwerkingsverbanden:</u> Voldoet: 1 organisatie: KPB Voldoen gedeeltelijk: 9 organisaties: VRBZO, MRE, Peelgemeenten, KempenPlus, Cure, Ergon, Blink, PlusTeam, GRSK Voldoen niet: 4 organisaties: GGD, Senzer, A2, Dienst Dommelvallei</p>
<p>Dienstverlening gemeenten</p>		<p>Omvangrijkere adviezen: +/- 200 Overgebrachte analoge informatie in meters: 66 Overgebrachte digitale informatie in Tb: 5,66 TB Opgestelde/aangepaste normdocumenten/handleidingen: 3 Aantallen aangevraagde scans: 2.140 Aantal malen dat gemeenten hun eigen informatie inleenden: 363</p>
<p>Overbrenging van informatie</p>		<p>Analoge archieven zijn naar de archiefbewaarpplaats overgebracht door de volgende gemeenten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asten, 6 meter 2. Bladel, 29 meter

		<p>3. Geldrop-Mierlo, 41 meter 4. Heeze-Leende, 1 meter 5. Son en Breugel, 1 meter 6. Valkenswaard, 7 meter 7. Eindhoven, 1 meter</p> <p>Daarnaast zijn er ook negatieve mutaties geweest:</p> <p>1. Best, -4 meter 2. Eersel, -2 meter 3. Eindhoven, - 14 meter</p> <p>Omvang totaal + 66 strekkende meter.</p> <p>Digitale informatie is naar het E-depot overgebracht door de volgende gemeenten:</p> <p>A2 gemeenten: 0.8703 TB Asten: 0.0244 TB Deurne: 1.19 TB Eersel: 1.01 TB Eindhoven: 0.8441 TB Helmond: 2.63 TB Laarbeek: 0.9293 TB Oirschot: 3.53 TB Reusel-de Mierden: 0.7837 TB Son en Breugel: 0.3761 TB</p> <p>In 2023 was er een aanwas in het E-depot van 5.66 TB.</p> <p>In totaal is het E-depot nu voor 12 TB gevuld.</p>
Acquisitie van informatie	●	<p>Aantal aanwinsten: 45, te weten:</p> <p>1. 8 aanvullingen op reeds bij RHCE aanwezige collecties 2. 21 bewegend beeld of fotografisch materiaal. 3. 16 nieuwe aanwinsten</p> <p>Toegankelijk respectievelijk raadpleegbaar maken en eventueel digitaliseren van geacquireerd materiaal vindt plaats zodra zich daarvoor vrijwilligers melden, danwel dat met de erfgoedpartners daartoe afspraken zijn gemaakt of zodra RHCE daarvoor capaciteit kan inzetten ingeval geen wettelijke of ander primaire taken meer voorhanden zijn.</p>
Afstoten van informatie	●	<p>Schilderijen Kempenmuseum zijn afgestoten naar Sectie C. KLIK collectie wordt eind van het jaar ook afgestoten naar Sectie C. Beiden zijn</p>

		eigendom van de gemeente Eindhoven. Het beheer gaat over naar het Eindhoven Museum.
Vernietiging van informatie	●	Er zijn 84 vernietigingslijsten beoordeeld, waarvan Goedgekeurd direct: 2 Goedgekeurd, doch na aanpassing: 82 Aantal afgegeven Machtigingen tot Vernietiging: 26
Externe communicatie	●	Bijeenkomsten met gemeenten: 4 Let's Talk bijeenkomsten Ontvangsten bestuurders/ambtenaren: 12 ontvangsten <ul style="list-style-type: none"> - Eindhoven; burgemeester - Eindhoven; wethouder - Waalre; wethouder - Asten: gemeenteraad - Veldhoven: College en MT - Heeze-Leende: Deel MT Heeze-Leende - Cranendonck: Burgemeester en Nyrstar - Bergeijk: Heemkundekring/Onderzoek Pielis - Dienst Dommelvallei: rondleiding ambtenaren door depot - 2 Cursussen Stamboomonderzoek - 2 Stamboomcafé's <p>Uitgebrachte producties:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jaarverslag als magazine "JaarZINE", 2. Video gemaakt over Philips-gebouw VB voor Open Monumentendag, 3. Tweewekelijkse column in 'Groot Eindhoven', 4. Bijdrage geleverd voor <i>the International Archive Week Challenge</i>, 5. Video met burgemeester van Helmond ter ere van oudste film van Brabant voor Brabant in Beelden, 6. Foto's geleverd voor puzzels van Eindhoven, 7. Artikel en foto's geleverd voor <i>InBrabant Populair-wetenschappelijk tijdschrift over Brabantse geschiedenis en erfgoed</i>, september 2023, 8. Foto's geleverd voor alle edities van de <i>Brabeau, het Brabantste tijdschrift</i>, 9. Wekelijks foto's voor editie Helmond en Eindhoven voor Eindhovens Dagblad.

		<p>Sociale media:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instagram: 2.550 volgers • Facebook: 2.023 volgers • LinkedIn: 544 volgers • X (Twitter): 894 volgers
Dienstverlening publiek	●	<p>Aantal ingekomen e-mailberichten met verzoeken om informatie: 3.029 (excl. telefonische informatieverzoeken: 1.120)</p> <p>Aantal malen dat in de bezoekersruimte stukken ter raadpleging zijn aangeboden: circa 5.300</p> <p>Totaal aantal bezoeken: 727</p>
Dienstverlening erfgoedpartners	●	<p>Met de volgende erfgoedpartners wordt op dit moment samengewerkt aan ontsluiten van archieven en collecties:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. NGV. Afdeling Peel- en Kempenland 2. Erfgoedvereniging De Vonder (Asten-Someren) 3. Erfgoedvereniging De Baronie van Cranendonck (Cranendonck) 4. Erfgoedvereniging Barthold van Heessel (Aarle-Rixtel). <p>Aan de volgende partijen is advies gegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inhoudelijke ontwikkeling Museum VONK <p>Alsmede (incl. publieke / externe communicatie):</p> <p>Uitbreiding raadpleegbaarheid al aanwezige informatie, te weten onder meer schepenbankregisters met medewerking van erfgoedpartner NGV, digitaliseren verworven bewegend beeld o.m. t.b.v. Brabant in Beelden, i.e. samenwerking BHiC/RHCe/RAT)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergroting omvang raadpleegbare informatie, te weten beeldcollecties erfgoedverenigingen De Vonder (Asten-Someren) en De Baronie van Cranendonck (Cranendonck), en fotocollecties gemeenten Asten en Someren vanwege facilitatie van erfgoedpartner erfgoedvereniging De Vonder (Asten-Someren) d.m.v. RHCe-inbreng.

		<ul style="list-style-type: none"> • Vergroting naamsbekendheid en mogelijkheden informatie te raadplegen (teksten en/of beelden in te zien, te delen, te kopiëren), te weten... door activiteiten als tentoonstellingen, cursussen, symposia, samenwerkingen, leergangen, etc. Waarvan in het 1e half jaar 2023: • Cursussen stamboomonderzoek voor beginners (2x) in samenwerking met NGV afd. Peel- en Kempenland. • Inlooppreekuur stamboomcafé in samenwerking met NGV afd. Peel- en Kempenland (2x) • Lezingenreeks Cultuurhistorie in de Peel i.s.m. Museum Klok&Peel (Asten) erfgoedverenigingen De Vonder (Asten-Someren), H.N. Ouwering Deurne, Stichting Kasteelerfgoed Asten. • In samenwerking met Erfgoed Brabant, Het Nieuwe Instituut (Rotterdam), Designmuseum (Den Bosch) pilot collectie-informatie te delen door gebruik te maken van o.m. Wikidata. • Contactbezoeken erfgoedpartners als heemkundekringen en musea om mogelijkheden samenwerking te verkennen en zo mogelijk uit te voeren. <p>Faciliteren gemeenten door activiteiten als zie hierboven >ontsluiten en materieel verzorgen gemeentelijke fotocollectie gemeenten Asten en Someren.</p>
--	--	---

Financiële realisatie 2023

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2023 2e wijziging	Realisatie 2023	Saldo
Personele kosten	1.409.150	1.409.150	962.112	447.038
Programmakosten	907.098	907.098	848.738	58.360
Lasten	2.316.248	2.316.248	1.810.850	505.398
Baten	3.278.269	3.278.269	3.246.455	-31.815
Saldo	962.021	962.021	1.435.605	473.584

OVERHEAD

Metropoolregio Eindhoven & RHCE

Opgave

Aangaande de bedrijfsprocessen dient het volgende te worden bereikt:

- efficiënt en effectief regelen van de bedrijfsvoering;
- flexibiliteit in de organisatie en de uitvoering;
- borgen van kwaliteit dienstverlening aan gemeenten, burgers en instellingen.

Onder de overheadkosten wordt verstaan:

- Directe loonkosten van directie en ondersteuning, waaronder control, financiën, P&O, ICT en secretariële / administratieve ondersteuning.
- Indirecte loonkosten, waaronder opleidingsbudget en kosten salarisadministratie.
- Kosten facilitaire dienstverlening, waaronder huisvesting.
- Kosten automatisering, waaronder beheer en hosting werkplekomgeving en financieel systeem.
- Algemene Kosten, waaronder accountantskosten, verzekeringen en belastingen.
- Bureaunkosten, waaronder telefoonkosten en kantoorbenodigdheden.

Financiële realisatie 2023

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2023 2e wijziging	Realisatie 2023	Saldo
Personele kosten				
- Metropoolregio Eindhoven	565.749	610.443	767.859	-157.416
- RHCE	428.343	428.343	545.675	-117.332
Programmakosten				
- Metropoolregio Eindhoven	569.616	576.816	521.328	55.488
- RHCE	602.175	602.175	519.934	82.242
Lasten	2.165.884	2.217.777	2.354.795	-137.018
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0	0
- RHCE	6.242	6.242	8.752	2.510
Baten	6.242	6.242	8.752	2.510
Saldo	-2.159.641	-2.211.535	-2.346.042	-134.507

PARAGRAFEN

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een aantal aspecten van de financiële huishouding belicht. Het betreft de paragrafen:

- Weerstandsvermogen en risicomanagement
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Rechtmatigheid

Weerstandsvermogen en risicomanagement

Nota risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven

Het Algemeen Bestuur heeft op 4 juli 2018 de *nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven* vastgesteld. In deze nota is vastgesteld wat de onder risicomanagement wordt verstaan en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten.

Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's bij deze jaarrekening opnieuw in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. De belangrijkste risico's boven € 200.000 die op concernniveau worden onderkend zijn:

Risico	Dienstonderdeel	Omschrijving risico	Risicoscore	Kans	Benodigde weerstandscapaciteit
1.	Landgoed Gulbergen	Doelvermogen eeuwigdurende nazorg is ontoereikend	Zeer hoog	klein	€ 500.000
2.	MRE/RHCE	Bezuinigingen bij gemeenten met als gevolg lagere gemeentelijke bijdragen.	Gemiddeld	50/50	€ 360.000
3.	MRE	Op de uitbreiding van taken in het samenwerkingsakkoord 2023-2026 is de organisatie MRE wat personeel en middelen niet ingericht. Het risico bestaat dat beoogde externe financiering niet wordt gerealiseerd.	Hoog	50/50	€ 300.000
4.	MRE	Niet kunnen invullen van vacatures waardoor externe inhuur noodzakelijk is.	Gemiddeld	50/50	€ 225.000

Vermogenspositie

De concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven (Metropoolregio Eindhoven, Regionaal Historisch Centrum en Gulbergen) realiseert volgens de Begroting 2023 na tweede wijziging een omzet van € 16,3 miljoen. Deze baten zijn volgens de Notitie Algemene Reserve bepalend voor de berekening van de hoogte van de Algemene Reserve.

Metropoolregio Eindhoven

De baten die in de Begroting 2023 na tweede wijziging zijn toe te wijzen aan de Metropoolregio Eindhoven bedragen € 13,0 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 600.000 en € 1.200.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2023 bedraagt € 1.125.000, vanuit de risicoanalyse zijn risico's benoemd voor een bedrag van € 1.245.000. Bij het voorstel tot resultaatbestemming zal voorgesteld worden de algemene reserve aan te vullen.

Regionaal Historisch Centrum (RHCE)

De baten die in de Begroting 2023 na tweede wijziging zijn toe te wijzen aan het RHCE bedragen ruim € 3,3 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 150.000 en € 300.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2023 bedraagt € 300.000, vanuit de risicoanalyse zijn risico's benoemd voor een bedrag van € 245.000.

Landgoed Gulbergen

Het weerstandsvermogen van de Landgoed Gulbergen wordt begrensd door de in de bestemmingsreserve Gulbergen aanwezige middelen. Door de afkoop van de erfpachtovereenkomst met Attero is beheer en exploitatie van het Landgoed Gulbergen geheel voor rekening en risico van de Metropoolregio Eindhoven. De stand van de reserve per 31-12-2023 bedraagt € 9.999.429.

Doelvermogen

Tot op heden is er met de Provincie Noord Brabant geen overeenstemming over de inhoud van het nazorgplan en de financiële vertaling hiervan naar het doelvermogen. Dit houdt in dat de kosten

van pre-nazorg eveneens voor rekening blijven komen van de Metropoolregio Eindhoven. Het uitblijven van bestuurlijke overeenstemming kan op termijn leiden tot uitputting van middelen.

Fiscale positie

Het afstemmingsoverleg met de Belastingdienst over de BTW-positie Landgoed Gulbergen naar aanleiding van de in 2017 uitgevoerde fiscale nulmeting en de afkoop van de erfpachtconstructie Attero in 2020 is eind 2023 afgerond. Over de jaren 2013 tot en met 2022 is een naheffing ontvangen van ruim € 519.000 inclusief wettelijke rente.

Financiële kengetallen

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat dit jaarverslag een aantal verplichte financiële kengetallen. De kengetallen zijn afgeleiden van bestaande informatie en genereren geen 'nieuwe' informatie. De kengetallen geven het bestuur inzicht in de financiële positie van de Metropoolregio Eindhoven. Door het BBV is geen norm vastgesteld waarmee de uitkomsten van de onderstaande kengetallen vergeleken moeten worden.

De voorgeschreven kengetallen zijn:

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de Metropoolregio Eindhoven ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast.

De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de Metropoolregio Eindhoven in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de Metropoolregio Eindhoven heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Tevens zijn in het BBV kengetallen voorgeschreven voor de grondexploitatie en de belastingcapaciteiten. Deze kengetallen zijn met name van belang voor gemeenten. Beide kengetallen zijn niet van toepassing voor de Metropoolregio Eindhoven en zijn derhalve niet uitgewerkt.

De kengetallen laten het volgende beeld zien:

Financiële kengetallen		
Kengetallen:	Begroting 2023	Jaarrekening 2023
Netto schuldquote	26%	0%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	32%	5%
Solvabiliteitsratio	48%	40%
Structurele exploitatieruimte	0%	-2%
Grondexploitatie	N.v.t.	N.v.t.
Belastingcapaciteit	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting:

De netto schuldquote van de Metropoolregio Eindhoven bedroeg ultimo 2023 0%. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedroeg ultimo 2022 5%. De positieve netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen impliceert dat de schulden de eigen middelen per saldo (net) overtreffen.

De solvabiliteitsratio bedroeg 40% ten opzichte van 48% begroot. Op grond van de solvabiliteitsratio kan worden geconcludeerd dat de Metropoolregio Eindhoven in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen.

De structurele exploitatieruimte bedraagt volgens de bovenstaande becijferingen -2%. De structurele lasten overtreffen de structurele baten. Gelet op de beperkt negatieve structurele exploitatieruimte is de organisatie niet of nauwelijks in staat is om structurele tegenvallers op te vangen.

Op basis van de bovenstaande financiële kengetallen kan worden geconcludeerd dat de financieringsstructuur van de Metropoolregio Eindhoven gezond is, maar dat de exploitatie geen ruimte biedt om structurele tegenvallers op te vangen.

Financiering

Inleiding

In de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden), Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en de Wet Schatkistbankieren zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden. De treasuryfunctie wordt daarbij door de wet als volgt gedefinieerd: "het sturen en beheersen van-, het verantwoorden over-, het toezicht houden op: de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's". In de wet worden voorschriften, richtlijnen en normeringen genoemd. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Zowel bij de begroting als bij de jaarrekening dient de Metropoolregio Eindhoven een paragraaf Financiering op te nemen. In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze in 2023 uitvoering is gegeven aan de treasuryfunctie.

Treasurystatuut

Het Treasurystatuut Metropoolregio Eindhoven 2022 is op 21 december 2022 vastgesteld door het Algemeen Bestuur en op 1 januari 2023 in werking getreden.

Kasgeldlimiet

Volgens de Wet Fido is de Metropoolregio Eindhoven verplicht te rapporteren over de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet, uitgedrukt in een percentage (8,2%) van het totaal van de uitgaven, bepaalt het bedrag wat de Metropoolregio Eindhoven maximaal kort mag lenen. Op basis van de jaarrekening 2023 zou de kasgeldlimiet ruim € 1,4 miljoen bedragen, echter omdat er geen behoefte is geweest om gelden aan te trekken, is hier geen risico gelopen.

Renterisico

Ook geeft de Wet Fido aan dat er inzicht moet worden gegeven in het renterisico voor de komende 4 jaren. Het renterisico ontstaat bij het aflopen van leningen. Eventueel nieuw af te sluiten leningen kunnen gepaard gaan met hogere rentekosten.

De Metropoolregio Eindhoven heeft een annuïteitenlening lopen bij de BNG voor de financiering nieuwbouw Regionaal Historisch Centrum. De looptijd van de lening is afgestemd op de looptijd van het activum. De lening bedroeg oorspronkelijk € 7.079.000 en heeft een looptijd van 40 jaar. Het huidige rentepercentage bedraagt 2,35%. De hoogte van de lening per 31 december 2023 bedraagt € 4,3 miljoen.

De renterisiconorm bedraagt 20% van het totaal van de uitgaven. Voor de Metropoolregio Eindhoven is dit ruim € 3,4 miljoen op basis van de jaarrekening 2023. Het renterisico op de vaste schuld is de komende 4 jaar nihil.

Treasurybeheer

De administratieve organisatie en de uitvoering vinden plaats binnen de kaders van de Wet Fido, Ruddy en de wet Schatkistbankieren.

Het beleid is gericht op een verantwoord beheer van de middelen, waarbij risico's zoveel mogelijk worden uitgesloten en de kosten zo laag mogelijk worden gehouden.

Het schatkistbankieren bepaalt de uitvoering van de Treasury. Tijdelijk overtollige liquide middelen worden verplicht aangehouden bij het Ministerie van Financiën.

Binnen de wet Schatkistbankieren kunnen onder bepaalde voorwaarden middelen worden ge- en uitgeleend van of aan andere decentrale overheden (het zogenaamde onderling lenen). Van deze mogelijkheid heeft de Metropoolregio Eindhoven in 2023 geen gebruik gemaakt.

Landgoed Gulbergen

De middelen in de bestemmingsreserve Landgoed Gulbergen worden aangehouden in de Schatkist. In het kader van de overdracht van de nazorg van de voormalige stortplaats en het hierbij behorende doelvermogen, is aan de provincie Noord Brabant bij vooruitbetaling reeds een bedrag van nominaal € 25,7 miljoen voldaan. Ter gedeeltelijke betaling van de afkoopsom erfpachtovereenkomst Attero is hiervan in 2020 een bedrag van € 10 miljoen teruggeroepen. De waarde van deze portefeuille bij de provincie bedraagt ultimo 2023 € 21,2 miljoen (2022: € 19,7 miljoen).

Bedrijfsvoering

Goed bestuur

De Metropoolregio Eindhoven voert periodiek een governance toets uit op basis van de *Code goed openbaar bestuur*. Deze code is ontwikkeld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en geeft richtlijnen voor besturen van alle organisaties in het hart van de overheid. Het gaat om codes voor de volgende aspecten: Openheid en integriteit, participatie, behoorlijke contacten met burgers, doelgerichtheid en doelmatigheid, legitimiteit, lerend en zelfreinigend vermogen en verantwoording. Deze toets heeft tot op heden geen aanleiding gegeven tot aanpassingen.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening 2023 is voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Hierin is opgenomen dat het Dagelijks Bestuur van mening is dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Bedrijfsvoering Metropoolregio Eindhoven

De concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven is een organisatie met een grote flexibiliteit met betrekking tot de bedrijfsvoering. Er wordt continu gewerkt aan de verdere optimalisering zodat er overeenstemming is tussen taken en schaal, zowel voor de dienst Metropoolregio Eindhoven als voor het RHCe. Als gevolg van het bestuurlijke besluit op 1 maart 2023 de werkorganisaties MRE en RHCe niet te ontvlechten, is een extern onderzoek uitgevoerd hoe de bedrijfsvoering centraal in de organisatie in te richten. Het effect hiervan op de inwonerbijdrage is inzichtelijk gemaakt en begin 2024 aan het bestuur voorgelegd. Besluiten hierover worden in de loop van 2024 verwacht.

In 2023 is verder o.a. opgepakt en gerealiseerd:

- Aanpassing huisvesting MRE en RHCE als gevolg van capaciteitsuitbreiding MRE;
- Voorbereiding en gunning nieuwe ICT-dienstverlener per 1 april 2024;
- Actualisatie en implementatie interne controle als voorbereiding op introductie rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2023.
- Stappen zijn gezet in het proces aanpassing gemeenschappelijke regeling.
- Nota investeren, waarderen en afschrijven vaste activa is vastgesteld.
- Het actieve toezicht vanuit de provincie Noord Brabant op het archief- en informatiebeheer is opgeheven.
- Realisatie verduurzamingsroutekaart pand Raiffeisenstraat.

Capaciteitsuitbreiding werkorganisatie MRE

In het werkprogramma 23-24 is sprake van een capaciteitsuitbreiding van de werkorganisatie MRE met 12 fte, voornamelijk op de thema's energietransitie, mobiliteit en wonen. Na vaststelling van dit werkprogramma door het Algemeen Bestuur op 5 juli 2023, is gestart met de invulling van deze functies. Medio december zijn enkele functies ingevuld, het proces loopt verder in 2024.

Landgoed Gulbergen

Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven heeft het beheer en de beschikkingsmacht over de gelden in het kader van de verkoop van de aandelen van NV Razob overgedragen aan het Dagelijks Bestuur. Daartoe is de "Adviescommissie Gulbergen" ingesteld. Deze commissie adviseert het Dagelijks Bestuur over de onttrekking aan de beschikbare middelen en de wijze van beheren van deze gelden. Voor de ambtelijke ondersteuning van de Adviescommissie is een procesmanager Landgoed Gulbergen aangewezen.

Verbonden partijen

Brainport Development NV

Brainport Development NV is een vennootschap met Triple Helix-aandeelhouders, waarbij het overheidsaandeel 50 procent is.

Brainport Development is gericht op het structureel verankeren van de Brainport Next Generation-strategie.

Gelet op de regionale opgave van Brainport Development wordt de financiering verkregen via een inwonerbijdrage en treedt de Metropoolregio Eindhoven op als enige subsidiënt en vervult zij de rol als regionale betaalautoriteit

De vier gemeenten (Eindhoven, Helmond, Best en Veldhoven) die ook in het aandelenkapitaal van Brainport Development NV deelnemen, worden op grond van de gemeenschappelijke regeling een extra bijdrage gevraagd op basis van hun specifiek belang.

Er zijn voor de Metropoolregio Eindhoven een aantal instrumenten voor de beïnvloeding van en de sturing op Brainport Development:

- Aan de voorkant, als het gaat om het programma en de aard van de activiteiten. Dit gebeurt in het thema Economie door de afgesproken consultatie over het jaarplan. Daarnaast is de Metropoolregio Eindhoven vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Brainport en heeft een formele rol als aandeelhouder.
- Bij de financiering, waarbij het gaat om de omvang van de uit te voeren activiteiten in relatie tot het budget. Op 1 juli 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven ingestemd met een nieuwe financiering voor de periode 2021-2024.

Gegevens deelneming	
Belang MRE in verbonden partij begin begrotingsjaar	1.539 aandelen van nominaal € 453,78
Belang MRE in verbonden partij eind begrotingsjaar	1.539 aandelen van nominaal € 453,78
Financiële gegevens Brainport Development NV	
Eigen vermogen 1-1-2023	€ 3.323.569
Eigen vermogen 31-12-2023	€ 3.339.591
Vreemd vermogen 1-1-2023	€ 4.276.430
Vreemd vermogen 31-12-2023	€ 5.231.654
Financieel resultaat 2023	€ 16.022

Breedband Regio Eindhoven B.V.

Op initiatief van het Regionaal Breedband Consortium Zuidoost-Brabant (RBC), bestaande uit circa 20 maatschappelijke organisaties en enkele bedrijven, is een breedbandring (glasvezelinfrastructuur) in Eindhoven, met uitlopers naar Geldrop-Mierlo, Veldhoven en Helmond gerealiseerd, waarop ook eigen vestigingen zijn aangesloten. Hiertoe zijn opgericht de Stichting Glasrijk en de exploitatiemaatschappij Breedband Regio Eindhoven BV.

De Metropoolregio Eindhoven, een van de “Founding Fathers”, heeft een zetel in het Algemeen Bestuur van de Stichting Glasrijk en is aandeelhouder in de Breedband Regio Eindhoven BV tot maximaal 136.000 gewone aandelen van nominaal € 1,-.

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) volgt onderstaand een recap van (financiële) informatie van de deelneming in Breedband Regio Eindhoven B.V.

Gegevens deelneming	
Belang MRE in verbonden partij begin begrotingsjaar	129.200 aandelen van nominaal € 1,00
Belang MRE in verbonden partij eind begrotingsjaar	129.200 aandelen van nominaal € 1,00
Financiële gegevens Breedband Regio Eindhoven B.V.	
Eigen vermogen 1-1-2023	€ 4.611.869
Eigen vermogen 31-12-2023	€ 5.182.453 (o.b.v. concept cijfers 2023)
Vreemd vermogen 1-1-2023	€ 2.808.765
Vreemd vermogen 31-12-2023	€ 2.748.247 (o.b.v. concept cijfers 2023)
Financieel resultaat 2023	€ 570.585 (o.b.v. concept cijfers 2023)

Vereniging van Contractanten

De Vereniging van Contractanten (VvC) behartigt de gemeenschappelijke belangen van de Brabantse gewesten (en gemeenten) inzake de inzameling van huishoudelijk afval. Recent betrof dit alleen nog maar de belangenbehartiging inzake de claim Attero met betrekking tot de minderlevering van brandbaar restafval over de periode 2015-januari 2017. De Hoge Raad heeft in maart 2023 definitief uitspraak gedaan in deze zaak. Vanwege deze uitspraak was er geen aanleiding meer om de vereniging langer in stand te houden en is deze op 10 december 2023 opgeheven. De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt in deze jaarrekening.

Stichting Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant (BIZOB)

Sinds 1 januari 2022 is Metropoolregio Eindhoven aangesloten bij Stichting BIZOB met als doel financiële, kwalitatieve en procesmatige inkoopvoordelen te behalen zonder daarvoor de interne organisatie te belasten maar toch ervoor te zorgen dat de continuïteit in de bedrijfsvoering op dit onderdeel gewaarborgd is. Metropoolregio Eindhoven draagt geen bevoegdheden over, Bizob correspondeert alleen over de inkoop- en aanbestedingstrajecten.

Bizob ontvangt van alle deelnemende organisaties middelen. Het te betalen bedrag is afhankelijk van de ingekochte capaciteit. Metropoolregio Eindhoven neemt gemiddeld 15-20 dagen per jaar af afhankelijk van de inkoopbehoefte.

Een exploitatietekort van Bizob wordt opgevangen door de deelnemers naar rato van het aantal afgenomen dagen. Omdat de Metropoolregio Eindhoven slechts 15-20 dagen op jaarbasis afneemt is het financiële risico voor de Metropoolregio Eindhoven beperkt. Sinds de oprichting Bizob is er echter nog nooit sprake geweest van een exploitatietekort.

Grondbeleid

Landgoed Gulbergen

Om het Landgoed Gulbergen te kunnen realiseren, waren de betreffende gronden in (blote) eigendom van de Metropoolregio Eindhoven. Contractueel werden deze vervolgens in erfpacht gegeven aan Attero. Per 21 december 2020 is deze erfpachtovereenkomst met Attero beëindigd. Hiermee is het volledige eigendom van het gebied Landgoed Gulbergen weer in handen van de Metropoolregio Eindhoven gekomen, inclusief het beheer van het gebied. Op basis van een bestuurlijk nog vast te stellen ontwikkelvisie en -strategie worden kaders geformuleerd waarbinnen ontwikkeling van het landgoed mogelijk is.

Per 1 maart 2024 zijn de gronden van het golfterrein, met uitzondering van de gronden in het nazorggebied van de voormalige stortplaats, in erfpacht uitgegeven aan Gulbergen BV. De verkoop van de opstallen op het terrein maakt deel uit van de overeenkomst.

Onderhoud kapitaalgoederen

Gebouw Raiffeisenstraat 18 Eindhoven

Groot onderhoud aan pand aan de Raiffeisenstraat 18 te Eindhoven wordt uitgevoerd conform het Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP) 2019-2028. Op grond van dit plan wordt jaarlijks € 52.100 gestort in de voorziening groot onderhoud. De kosten voor groot onderhoud worden gedekt uit deze voorziening. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Rechtmatigheid

Tot en met 2022 gaven externe accountants een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening af. Door een wetwijziging is vanaf 2023 het bestuur zelf verantwoordelijk voor het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording. Deze verantwoording wordt gecontroleerd door de externe accountant.

Het Dagelijks Bestuur heeft op 6 december 2021 de notitie 'Invoering rechtmatigheidsverantwoording' vastgesteld. In deze notitie zijn een aantal belangrijke uitgangspunten voor de rechtmatigheidsverantwoording expliciet gemaakt. Deze uitgangspunten zijn onder meer afgeleid van het controleprotocol 2022-2025. Belangrijke uitgangspunten zijn onder meer de vaststelling van de verantwoordings- en rapporteringsgrens. De totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) van de Metropoolregio Eindhoven over het boekjaar 2023 zijn € 17.167.600. Met een verantwoordingsgrens van 1% over de totale lasten komt dit neer op € 171.000. De rapporteringsgrens voor afwijkingen is vastgesteld op € 50.000.

Op 6 december 2021 heeft het Dagelijks Bestuur eveneens het geactualiseerde interne controleplan vastgesteld. De actualisatie zorgt er onder meer voor dat de uitgangspunten uit de notitie 'Invoering rechtmatigheidsverantwoording' worden vertaald naar een actueel kader voor de verbijzonderde interne controle. Daarnaast is het interne controleplan uitgebreid met een aantal fiscale aspecten om zodoende ook aantoonbaar te maken dat de organisatie fiscaal 'in control' is.

Ten aanzien van het aspect rechtmatigheid spelen het begrotingscriterium (passen de uitgaven binnen de geautoriseerde begroting?) en het voorwaarden criterium (in hoeverre wordt de externe en interne wet- en regelgeving opgevolgd?) een belangrijke rol. De reikwijdte van de accountantscontrole is vastgelegd in het controleprotocol.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening 2023 is voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Hierin is opgenomen dat het Dagelijks Bestuur van mening is dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Voorwaarden criterium

Voor de rechtmatigheidscontrole is de volgende regelgeving in het bijzonder relevant:

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- Het treasury statuut waarin de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de financiering zijn vastgelegd.
- Het inkoopbeleid van de Metropoolregio Eindhoven.

De naleving van de regelgeving wordt gemonitord middels verbijzonderde interne controle. Uit de verbijzonderde interne controle blijken geen financiële rechtmatigheidsfouten.

Begrotings criterium

De spelregels omtrent het begrotings criterium zijn nader uitgewerkt in het controleprotocol. Hierin staat vermeld dat wanneer het gerealiseerde programmasaldo hoger is dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen per definitie sprake is van onrechtmatige uitgaven. Als algemene regel is in het controleprotocol opgenomen dat alle overschrijdingen die per begrotingsonderdeel per saldo 10% van het programmasaldo, met een ondergrens van € 50.000, te boven gaan gemeld worden.

Onderstaand is een recapitulatie opgenomen van de begrote versus gerealiseerde programmasaldi (exclusief mutaties in de reserves).

Programma	Saldo begroot	Saldo gerealiseerd	Vershil
Metropoolregio Eindhoven	827.938	377.640	450.298
RHCe	962.021	1.435.605	-473.584
Algemene dekkingsmiddelen	0	151.337	-151.337
Overhead	-2.211.534	-2.346.042	134.508
Heffing vpb	-5.500	-5.321	-179
Bedrag onvoorzien	-21.142	203.958	-225.100

Uit de recapitulatie blijkt dat sprake is van een begrotingsoverschrijding op het programma Metropoolregio Eindhoven van € 450.298 en op het programma Overhead van € 134.508. Deze begrotingsoverschrijdingen dienen op grond van het controleprotocol toegelicht te worden.

Toelichting begrotingsoverschrijding programma Metropoolregio Eindhoven

De begrotingsoverschrijding wordt veroorzaakt door de administratieve verwerking van het nadelig exploitatieresultaat van Landgoed Gulbergen. In de begroting 2023 na wijziging (vóór mutaties reserves) is een nihil resultaat geraamd voor Landgoed Gulbergen. Uit de realisatie blijkt dat het landgoed een resultaat (vóór mutaties reserves) heeft gerealiseerd van negatief € 856.546. Conform besluitvorming van het bestuur wordt dit resultaat gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve Landgoed Gulbergen. Na onttrekking uit de voornoemde bestemmingsreserve resteert een nihil resultaat voor Landgoed Gulbergen. De verwerking van het resultaat Landgoed Gulbergen in de jaarrekening 2023 ligt derhalve volledig in lijn met de besluitvorming door het bestuur.

Toelichting begrotingsoverschrijding programma Overhead

De begrotingsoverschrijding wordt primair veroorzaakt door hogere overheadkosten bij Metropoolregio Eindhoven voor een bedrag van € 101.928. Zoals vermeld in de toelichting op het overzicht baten en lasten wordt de begrotingsoverschrijding veroorzaakt door een nadeel op personele kosten van € 157.000 en een voordeel op programmakosten van € 55.000. Het nadeel op personele kosten vloeit voort uit niet geraamde salariskosten als gevolg van de afwikkeling van de uitstroom van personeel.

Door vaststelling van de jaarrekening 2023 worden de bovenstaande begrotingsafwijkingen geautoriseerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik zijn geen bijzonderheden gebleken. Dit aspect is een belangrijk onderdeel van de controle op de uitgaande subsidiegelden.

PROGRAMMAJAARREKENING 2023

Overzicht baten en lasten

Programma's	Begroting 2023			Begroting 2023 na 2e wijz.			Realisatie 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven									
- Regionale strategie en samenwerking	560.240	3.135.523	2.575.283	1.942.478	3.155.523	1.213.045	1.901.884	3.207.826	1.305.942
- Landgoed Gulbergen	627.495	0	-627.495	630.646	630.646	0	1.478.787	622.241	-856.546
- Ruimte en wonen	0	0	0	41.875	41.875	0	3.992	0	-3.992
- Mobiliteit, faciliteren regionale samenwerking	337.721	20.000	-317.721	52.020	0	-52.020	54.062	0	-54.062
- Mobiliteit, GGA	31.691	31.691	0	87.000	87.000	0	87.000	87.000	0
- Energietransitie	915.143	0	-915.143	947.731	775.071	-172.660	810.126	925.075	114.949
- Economie	300.456	0	-300.456	209.020	0	-209.020	519.730	300.000	-219.730
- Stimuleringsfonds	2.995.911	3.038.888	42.977	2.986.622	3.087.235	100.613	2.995.034	3.095.772	100.738
- Opdrachtgeverschap Brainport Development NV	4.810.324	4.810.324	0	4.810.324	4.810.324	0	4.810.324	4.810.326	2
- Landelijk gebied	424.674	0	-424.674	52.020	0	-52.020	18.561	8.900	-9.661
RHCe	2.316.248	3.278.269	962.021	2.316.248	3.278.269	962.021	1.810.850	3.246.455	1.435.605
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	151.337	151.337
Overhead									
- Metropoolregio Eindhoven	1.135.365	0	-1.135.365	1.187.258	0	-1.187.258	1.289.186	0	-1.289.186
- RHCe	1.030.519	6.242	-1.024.276	1.030.519	6.242	-1.024.276	1.065.609	8.752	-1.056.856
Heffing VPB	5.500	0	-5.500	5.500	0	-5.500	5.321	0	-5.321
Bedrag onvoorzien	22.146	0	-22.146	21.142	0	-21.142	22.046	226.004	203.958
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	15.513.433	14.320.938	-1.192.495	16.320.402	15.872.185	-448.217	16.872.511	16.689.688	-182.823
Mutaties reserves									
Bestemmingsreserve Gulbergen	0	627.495	627.495	0	0	0	0	856.546	856.546
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	565.000	565.000	0	120.640	120.640	287.609	120.640	-166.969
Bestemmingsreserve Breed economisch vestigingsklimaat	0	0	0	0	157.000	157.000	0	157.000	157.000
Bestemmingsreserve Doorontwikkeling MRE	0	0	0	0	170.577	170.577	0	170.577	170.577
Bestemmingsreserve personele kosten	0	0	0	0	0	0	0	6.858	6.858
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0	0	0	0	7.436	0	-7.436
- RHCe	0	0	0	0	0	0			
Gerealiseerd resultaat	15.513.433	15.513.433	0	16.320.402	16.320.402	0	17.167.557	18.001.309	833.753
Specificatie saldo 2023									
Batig saldo Metropoolregio Eindhoven									392.903
Batig saldo RHCe									440.850
Batig saldo Landgoed Gulbergen									
Gerealiseerd saldo van baten en lasten na mutaties reserves			0			0			833.753

Toelichting op het overzicht baten en lasten

Algemeen

In het "Overzicht van baten en lasten" zijn weergegeven de lasten, de baten en het saldo per programma, de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties in de algemene en bestemmingsreserves. Dit resulteert in het saldo van de lopende rekening, welke per dienstonderdeel is vermeld.

Resultaat

Het resultaat over 2023 bedraagt € 833.753 positief en is als volgt opgebouwd:

Metropoolregio Eindhoven	€	392.903
RHCe	€	440.850
Landgoed Gulbergen	€	0

Verschillen overzicht baten en lasten

Programma's	Verschil t.o.v. begroting 2023 na 2e wijziging		
	Lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven			
- Regionale strategie en samenwerking	-40.594	-52.304	-92.897
- Landgoed Gulbergen	848.140	8.405	856.546
- Ruimte en wonen	-37.883	41.875	3.992
- Mobiliteit, faciliteren regionale samenwerking	2.042	0	2.042
- Mobiliteit, GGA	0	0	0
- Energietransitie	-137.605	-150.004	-287.609
- Economie	310.710	-300.000	10.710
- Stimuleringsfonds	8.412	-8.537	-125
- Opdrachtgeverschap Brainport Development NV	0	-2	-2
- Landelijk gebied	-33.459	-8.900	-42.359
RHCe	-505.398	31.815	-473.584
Algemene dekkingsmiddelen	0	-151.337	-151.337
Overhead			
- Metropoolregio Eindhoven	101.928	0	101.928
- RHCe	35.090	-2.510	32.580
Heffing VPB	-179	0	-179
Bedrag onvoorzien	904	-226.004	-225.101
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	552.109	-817.503	-265.394
Mutaties reserves			
Bestemmingsreserve Gulbergen	0	-856.546	-856.546
Bestemmingsreserve Energietransitie	287.609	0	287.609
Bestemmingsreserve Breed economisch vestigingsklimaat	0	0	0
Bestemmingsreserve Doorontwikkeling MRE	0	0	0
Bestemmingsreserve personele kosten			
- Metropoolregio Eindhoven	0	-6.858	-6.858
- RHCe	7.436	0	7.436
Gerealiseerd resultaat	847.155	-1.680.907	-833.753

Toelichting op verschillen overzicht baten en lasten

Regionale strategie en samenwerking

Het deelprogramma Regionale strategie en samenwerking laat een positief saldo zien van ruim € 92.000, bestaande uit voordelen op personele kosten van € 29.000, programmakosten van € 11.000 en programmabaten van ruim € 52.000.

In de begroting zijn de personele kosten op dit deelprogramma geraamd op ruim € 1,5 miljoen, met het voordeel van € 29.000 kan gesteld worden dat de gerealiseerde personele kosten in lijn lopen met wat hiervoor in de begroting was opgenomen.

Het voordeel op de programmakosten wordt voornamelijk veroorzaakt door het niet volledig hoeven besteden van het werkbudget. Om incidentele kosten vanuit het werkprogramma 2023-2024 op te vangen, is een deel van het positieve jaarresultaat 2022 beschikbaar gebleven binnen de Metropoolregio Eindhoven. Met de tweede begrotingswijziging 2023 is het bedrag van € 170.577 toegevoegd aan het werkbudget. Hiervan is bijna € 160.000 besteed.

Het voordeel op de programmabaten wordt voornamelijk veroorzaakt door niet geraamde incidentele bijdragen in het kader van de Regionale Omgevingstafel en een regionale bijeenkomst Omgevingswet.

De inwonerbijdrage regionale opgaven van ruim € 3,1 miljoen is bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht en volledig ontvangen.

Landgoed Gulbergen

Landgoed Gulbergen wordt budgettair neutraal verwerkt in de exploitatie. Een eventueel overschot wordt gestort in de bestemmingsreserve Gulbergen, een tekort wordt onttrokken aan deze reserve. De totale kosten in 2023 bedroegen € 1.478.787 en de opbrengsten € 622.241. Het exploitatietekort van € 856.546 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve en wordt conform BBV verantwoord op het onderdeel "mutatie reserves".

Het exploitatietekort van € 856.546 wordt grotendeels veroorzaakt door een van de Belastingdienst ontvangen naheffing BTW van € 520.000 over de periode 2013-2022.

Ruimte en wonen

Het deelprogramma Ruimte en wonen laat een nadeel zien van bijna € 4.000. Het thema maakt sinds 2023 deel uit van het werkprogramma van de Metropoolregio Eindhoven, vanaf de begroting 2024 is structureel werkbudget opgenomen. De gerealiseerde kosten op het deelprogramma zijn voornamelijk kosten gemaakt ten behoeve van ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten.

Mobiliteit, faciliteren regionale samenwerking

Het thema Mobiliteit, faciliteren regionale samenwerking laat een nadeel zien van € 2.000. Het betreft een lichte overschrijding van de programmakosten. De uitgaven lopen daarmee in lijn met het in de begroting opgenomen werkbudget.

Mobiliteit, GGA

Op het deelprogramma Gebiedsgerichte aanpak Mobiliteit (GGA) zijn geen afwijkingen te zien ten opzichte van de begroting 2023. Een bedrag van ruim € 28.000 blijft beschikbaar voor de taak in 2024.

Energietransitie

Het thema Energietransitie laat in de exploitatie een voordeel zien van bijna € 288.000. Ten opzichte van de begroting 2023 is bijna € 138.000 minder besteed en € 150.000 meer ontvangen. Het overschot, waar voor een bedrag van € 67.000 op balansdatum reeds verplichtingen zijn aangegaan, wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Energietransitie en komt daarmee beschikbaar in het bestedingsplan 2024. De toevoeging aan de reserve is conform BBV verantwoord op het onderdeel "mutatie reserves".

Economie

Het thema Economie bestaat uit de volgende onderdelen:

- Economie
- Stimuleringsfonds
- Bijdrage Brainport Development NV

Op Economie wordt een nadeel behaald van bijna € 11.000, onder te verdelen in een nadeel op de programmakosten van € 310.000 en een voordeel op de programmabaten van € 300.000.

De overschrijding op de programmakosten wordt nagenoeg volledig veroorzaakt door een storting van € 300.000 in de voorziening Leisure Ontwikkelfonds (LOF). In de periode 2024-2026 zal jaarlijks een bedrag van € 100.000 bijgedragen worden aan het provinciale Leisure Ontwikkelfonds.

Op verzoek van de gemeenten is de totale bijdrage van € 300.000 reeds in 2023 in rekening gebracht. Dit verklaart tevens het niet geraamde voordeel op de programmabaten van € 300.000. Het restant-nadeel van bijna € 11.000 wordt verklaard door hoger dan geraamde uitgaven in het kader van voornamelijk procesbegeleiding aanvraag regiodeal.

Het onderdeel Stimuleringsfonds laat per saldo een voordeel zien van € 125. De personele kosten programmamanagement waren € 8.412 hoger dan geraamd, dit wordt gecompenseerd door een hogere onttrekking uit de voorziening Stimuleringsfonds € 8.537.

De in de begroting 2023 vastgestelde inwonerbijdrage Stimuleringsfonds van ruim € 2,8 miljoen is bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht en toegevoegd aan de voorziening.

De inwonerbijdrage Brainport Development en de individuele aandeelhouderbijdragen van de gemeenten Eindhoven, Helmond, Veldhoven en Best ten behoeve van de basisfinanciering van Brainport Development, zijn conform de in de meerjarenfinanciering 2021-2024 vastgestelde bedragen in rekening gebracht en doorbetaald aan Brainport Development.

Landelijk Gebied

Het thema Landelijk gebied laat een voordeel zien van ruim € 42.000. Dit wordt veroorzaakt door een voordeel op de programmakosten van ruim € 33.000 en een voordeel op de programmabaten van bijna € 9.000. Het voordeel op de programmakosten betreft het niet volledig besteden van het jaarlijkse werkbudget, het voordeel op de programmabaten wordt veroorzaakt door niet geraamde bijdragen in het kader van de Leergang Buitenkans in Brainport en deelname aan de voedselmarkt "Brabant smaakt naar meer".

RHCe

Het programma RHCe laat een voordeel zien van bijna € 474.000 en bestaat uit voordelen op de personele kosten (€ 447.000) en programmakosten (€ 58.000) en een nadeel op de programmabaten (€ 32.000).

Het voordeel op de personele kosten wordt veroorzaakt doordat niet alle vacatures zijn ingevuld. Na het bestuurlijke besluit de dienstonderdelen MRE en RHCe niet te ontvlechten, is met invulling gewacht op de uitkomst van de diverse in 2023 door externen uitgevoerde organisatieonderzoeken. Het voordeel op de programmakosten wordt veroorzaakt door het niet volledig hoeven inzetten van de uitvoeringsbudgetten analoge/digitale archiefbewaarplaats, bezoekersruimte en diensten en producten.

Het nadeel op de programmabaten wordt nagenoeg volledig veroorzaakt door een lagere opbrengst voor de opslag van de collectie Museum Kempenland. De opslag wordt niet meer door het RHCe verzorgd.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen tonen een voordeel van ruim € 151.000. Het betreft hier ontvangen rente op de in de schatkist aangehouden middelen.

Overhead

Metropoolregio Eindhoven

De Metropoolregio Eindhoven laat op het programma Overhead een nadeel zien van bijna € 102.000, bestaande uit een nadeel op personele kosten (€ 157.000) en een voordeel op programmakosten van € 55.000.

Het nadeel op personele kosten vloeit voort uit niet geraamde salariskosten als gevolg van de afwikkeling van de uitstroom van personeel.

Het voordeel op de programmakosten wordt veroorzaakt door het niet volledig in hoeven zetten van de bedrijfsvoeringsbudgetten in afwachting van het externe organisatieonderzoek inzake de inrichting van de bedrijfsvoering. Dit naar aanleiding van het bestuurlijke besluit de werkorganisaties en RHCe niet te ontvlechten.

RHCe

De overheadkosten laten per saldo een nadeel zien van ruim € 32.500, bestaande uit een nadeel op de personele kosten (€ 117.000), een voordeel op de programmakosten (€ 82.000) en een voordeel op de programmabaten (€ 2.500).

Het nadeel op de personele kosten wordt grotendeels veroorzaakt door externe invulling van de functies van directeur en beleid en uitvoering ICT.

Het voordeel op de programmakosten wordt veroorzaakt door het niet volledig in hoeven zetten van de bedrijfsvoeringsbudgetten in afwachting van het externe organisatieonderzoek inzake de inrichting van de bedrijfsvoering. Dit naar aanleiding van het bestuurlijke besluit de werkorganisaties MRE en RHCe niet te ontvlechten.

Het voordeel op de programmabaten wordt nagenoeg volledig veroorzaakt door hogere dan geraamde opbrengsten voor de verhuur van diverse werkplekken aan externe organisaties.

Heffing VPB

Het programma heffing VPB laat een klein voordeel zien van € 179. In de begroting was een raming opgenomen van € 5.500, in 2023 heeft de Belastingdienst een voorlopige aanslag 2023 opgelegd van € 5.321.

Onvoorzien

Ten opzichte van de begroting 2023 wordt een voordeel behaald van ruim € 225.000. Het betreft hier een nadeel op de programmakosten van € 900 en een voordeel op de programmabaten van € 226.000.

Het nadeel op de programmakosten wordt veroorzaakt door de eindafrekening opheffing Vereniging van Contractanten binnen de werkorganisatie MRE (nadeel € 7.200) en niet inzetten van de post onvoorzien in de werkorganisatie RHCe (voordeel € 6.300).

Het voordeel op de programmabaten wordt veroorzaakt door de afwikkeling van de claim Attero minderlevering brandbaar restafval 2015-januari 2017. Het hiervoor te veel op de balans per 31-12-2022 gereserveerde bedrag is in 2023 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Mutatie reserves

Aan de bestemmingsreserve Gulbergen is een bedrag van ruim € 856.000 onttrokken ter egalisatie van de in 2023 op het deelprogramma Landgoed Gulbergen verantwoorde lasten en baten.

Aan de bestemmingsreserve Energietransitie is een bedrag van € 120.640 onttrokken ten behoeve van het bestedingsplan 2023. Het per ultimo 2023 niet bestede deel uit het bestedingsplan 2023 van bijna € 288.000 is aan de reserve toegevoegd.

Aan de bestemmingsreserve Breed economisch vestigingsklimaat is een bedrag van € 157.000 onttrokken t.b.v. de eindafrekening van de projecten Omscholingsaanpak Brainportregio en Meer mensen digitaal fit.

Aan de bestemmingsreserve Doorontwikkeling MRE is een bedrag van ruim € 170.000 onttrokken ten behoeve van incidentele uitgaven uit het werkprogramma 2023 welke niet in de begroting 2023 waren voorzien.

Om de saldi van de reserves personele kosten Metropoolregio Eindhoven en RHCe in overeenstemming te brengen met de onderliggende financiële verloopverplichtingen, is aan de reserve van de dienst Metropoolregio Eindhoven een bedrag onttrokken van bijna € 6.900, aan de reserve van de dienst RHCe is een bedrag toegevoegd van ruim € 7.400.

Ter verduidelijking zijn in het overzicht op de volgende pagina de mutaties per reserve weergegeven welke in 2023 hebben plaatsgevonden.

Onttrekking aan reserves	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotingsjaar	Waarvan structureel
Bestemmingsreserve Landgoed Gulbergen	0	0	856.546	0
Bestemmingsreserve Energietransitie	120.640	0	120.640	0
Bestemmingsreserve Breed economisch vestigingsklimaat	157.000	0	157.000	0
Bestemmingsreserve Doorontwikkeling MRE	170.577	0	170.577	0
Bestemmingsreserve personele kosten MRE	0	0	6.858	0
Bestemmingsreserve personele kosten RHCe	0	0	0	0
Totaal onttrekking aan reserves	448.217	0	1.311.621	0

Toevoeging aan reserves	Raming begrotingsjaar na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotingsjaar	Waarvan structureel
Bestemmingsreserve Energietransitie	0	0	287.609	0
Bestemmingsreserve personele kosten RHCe	0	0	7.436	0
Totaal toevoeging aan reserves	0	0	295.045	0

Incidentele lasten

Incidentele lasten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Programma Onvoorzien	22.046	21.142	22.146
Totaal incidentele lasten	22.046	21.142	22.146

Op het programma Onvoorzien zijn incidentele lasten opgenomen van € 22.046. Het betreft hier de eindafrekening van de opheffing van de Vereniging van Contractanten na de uitspraak van de Hoge Raad inzake de claim Attero minderlevering brandbaar restafval 2015-januari 2017.

Incidentele baten

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Programma Onvoorzien	226.004	0	0
Totaal incidentele baten	226.004	0	0

Het programma Onvoorzien laat een incidentele baat zien van € 226.004. Voor de afwikkeling van de claim Attero minderlevering brandbaar restafval 2015-januari 2017 was per ultimo 2022 te veel gereserveerd. Dit deel is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Inwonerbijdrage

In 2023 is de inwonerbijdrage ten opzichte van 2022 met 2,23% geïndexeerd. Een en ander leidt tot het volgende vergelijkend overzicht van de gemeentelijke bijdragen per inwoner.

	2023		2022
	totaal	inwoner	inwoner
Metropoolregio Eindhoven			
Regionale opgaven	3.135.523	3,964	3,910
Bijdrage Brainport Development	2.046.608	2,587	2,552
Bijdrage Stimuleringsfonds	2.811.289	3,554	3,554
	7.993.419	10,105	10,017
Regionaal Historisch Centrum Eindhoven	3.199.269	4,210	4,153
	11.192.688	14,315	14,169

Formatie

	2023		2022	
	Aantal FTE's (per 31-12)	loonkosten (x € 1.000)	Aantal FTE's (per 31-12)	loonkosten (x € 1.000)
Medewerkers met dienstverband				
Metropoolregio Eindhoven	21,6	2.375	20,7	2.187
Regionaal Historisch Centrum Eindhoven	13,9	985	10,6	840
	35,5	3.360	31,3	3.027

Balans per 31 december 2023

Bedragen in €	31 december 2023	31 december 2022
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
- Investerings met een economisch nut	21.831.121	22.089.097
Financiële vaste activa		
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	827.568	827.568
- Overige langlopende leningen	0	45.962
	827.568	873.530
Totaal vaste activa	22.658.689	22.962.627
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	6.070.772	660.911
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	4.088.979	4.201.203
- Overige vorderingen	4.046	654
	10.163.797	4.862.767
Liquide middelen		
- Banksaldi	2.116.338	365.832
Overlopende activa		
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	85.014	6.648.829
Totaal vlottende activa	12.365.149	11.877.429
TOTAAL ACTIVA	35.023.838	34.840.056

Bedragen in €	31 december 2023	31 december 2022
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- Algemene reserve	1.425.000	1.300.000
- Bestemmingsreserves	11.643.860	12.524.859
- Gerealiseerd resultaat	833.753	469.458
	<u>13.902.613</u>	<u>14.294.316</u>
Voorzieningen		
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	353.905	351.031
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	7.564.216	6.355.753
	<u>7.918.121</u>	<u>6.706.784</u>
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
- Onderhandse leningen binnenlandse banken en financiële instellingen	4.272.637	4.475.242
	<u>4.272.637</u>	<u>4.475.242</u>
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
- Overige schulden	649.692	7.822.312
	<u>649.692</u>	<u>7.822.312</u>
Overlopende passiva		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	583.908	427.628
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	6.857.126	0
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot-bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	839.741	1.113.773
	<u>8.280.775</u>	<u>1.541.401</u>
TOTAAL PASSIVA	35.023.838	34.840.056

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Bij het opmaken van de jaarrekening zijn de verslaggevingsvoorschriften gevolgd zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit investeringen met een economisch nut en zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs onder aftrek van eventuele subsidies en bijdragen van derden. De op de materiële vaste activa toegepaste afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

De deelneming Brainport Development NV is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Tegenover de deelneming in Breedband Regio Eindhoven BV ad € 129.000 (nominaal) staat een gelijk aandeel in de waarde van de activa van € 4.168.000 van deze vennootschap.

Vlottende activa

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor risico wegens oninbaarheid.

Reserves

De reserves worden gevoed en beheerd conform de door het Algemeen Bestuur vastgestelde richtlijnen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De **overige activa en passiva** zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het saldo/resultaat

Baten en lasten

Uitgaande van de waarderingsgrondslagen worden de baten en lasten verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

Afschrijving geschiedt volgens de lineaire afschrijvingsmethode, met uitzondering van de investeringen in de nieuwbouw van het Regionaal Historisch Centrum. Deze worden op basis van annuïteiten afgeschreven. Op investeringen welke in de loop van het jaar in gebruik zijn genomen, wordt in het jaar na aanschaf gestart met afschrijven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

Inventaris	15 jaar lineair
Verbouwing RHCE	20 jaar lineair
Kantoorgebouw RHCE	40 jaar annuïtair
Inrichting kantoorgebouw RHCE	15 jaar annuïtair
Zonnepanelen	20 jaar lineair
Kantoormachines	5 jaar lineair
Computerinstallatie (hardware)	4 jaar lineair
Computerinstallatie (software)	4 jaar lineair

Rente/dotatie aan voorzieningen

Aan voorzieningen wordt overeenkomstig het BBV geen rente toegevoegd. Wel kan, om de voorziening op het juiste peil te houden c.q. op basis van door het BBV voorgeschreven richtlijnen, een dotatie ten laste van de exploitatie worden gedaan.

Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

VASTE ACTIVA

De vaste activa bestaan uit materiële en financiële vaste activa.

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Gronden en terreinen	16.481.431	16.481.431
Bedrijfsgebouwen	4.782.523	5.010.758
Woonruimten	378.000	392.000
Machines, apparaten en installaties	39.352	49.278
Overige materiële vaste activa	149.815	155.630
Totaal	<u>21.831.121</u>	<u>22.089.097</u>

Op 21 december 2020 is de erfpachtovereenkomst voor het Landgoed Gulbergen met Attero beëindigd. Hierdoor heeft de Metropoolregio het volledig eigendom verkregen van:

- gronden (301 ha), getaxeerd op € 16.022.091;
- opstallen golfbaan (bedrijfsgebouwen), getaxeerd op € 627.378;
- twee woningen aan de Vamweg, getaxeerd op € 420.000.

De verkrijging van de activa heeft plaatsgevonden tegen de taxatiewaarde. De activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs/taxatiewaarde onder aftrek van de afschrijvingen. De gronden van het perceel van Regionaal Historisch Centrum aan de Raiffeisenstraat zijn onder de 'gronden' verantwoord in de balans.

De gerealiseerde nieuwbouw (inclusief verbouwing) Regionaal Historisch Centrum is onder bedrijfsgebouwen opgenomen.

Onder de machines, apparaten en installaties is primair de computerapparatuur verantwoord.

Onder de overige materiële vaste activa worden de investeringen in onder meer software, meubilair en overige roerende goederen verantwoord.

Het verloop van de materiële vaste activa gedurende het verslagjaar was als volgt:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2022	Investeringen	Desinveste- ringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	16.481.431	0	0	0	0	0	16.481.431
Bedrijfsgebouwen	5.010.758	0	0	228.235	0	0	4.782.523
Woonruimten	392.000	0	0	14.000	0	0	378.000
Machines, apparaten en installaties	49.278	9.846	0	19.772	0	0	39.352
Overige materiële vaste activa	155.630	12.893	0	18.708	0	0	149.815
Totaal generaal	22.089.097	22.739	0	280.715	0	0	21.831.121

De investeringen in 2023 bestonden uit:

- de aanschaf van een mobiele monitor ad € 9.846 door Metropoolregio Eindhoven;
- de aanschaf van kantoorinventaris ad € 12.893 door het Regionaal Historisch.

Financiële vaste activa

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
- Kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingen	827.568	827.568
- Overige langlopende leningen	0	45.962
Totaal	827.568	873.530

Onder de kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingen zijn de volgende deelnemingen opgenomen:

- Brainport Development (balanswaarde € 698.368 ultimo 2022)
- Breedband Regio Eindhoven B.V. (balanswaarde € 129.200 ultimo 2022).

De deelneming in Brainport Development NV betreft de participatie met 1.539 aandelen van nominaal € 453,78 in het aandelenkapitaal.

De deelneming in Breedband Regio Eindhoven BV betreft 129.200 aandelen van nominaal € 1.

De overige langlopende leningen betreffen de uitstaande SIR leningen. In 2023 zijn geen nieuwe leningen verstrekt. De aflossingen op de SIR leningen bedroegen in 2023 in totaal € 45.962. Ultimo 2023 zijn alle leningen afgelost.

Het verloop van de financiële vaste activa is onderstaand weergegeven.

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2022	Investeringen	Desinveste- ringen	Afschrijvingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
- Kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingen	827.568	0	0	0	0	827.568
- Overige langlopende leningen	45.962	0	45.962	0	0	0
Totaal generaal	873.530	0	45.962	0	0	827.568

VLOTTENDE ACTIVA

De vlottende activa bestaan uit de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Vorderingen op openbare lichamen	6.070.772	660.911
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	4.088.979	4.201.203
Overige vorderingen	4.046	654
Totaal	<u>10.163.797</u>	<u>4.862.767</u>

De omvang van de vorderingen zijn overeenkomstig de specificatie in de subadministratie. Er is geen aanleiding tot het treffen van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid van de vorderingen.

De uitzettingen in de Rijks schatkist zijn in het onderstaande overzicht per kwartaal weergegeven voor 2023.

Schatkistbankieren	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	147.000	303.000	244.000	191.000
Drempelbedrag	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Ruimte onder drempelbedrag	853.000	697.000	756.000	809.000
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

De liquide middelen zijn als volgt te specificeren:

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Liquide middelen		
Banksaldi	2.116.338	365.832

Onder de banksaldi zijn de rekening-couranten verantwoord bij de BNG en de ING Bank.

	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	85.014	6.648.829

De overlopende activa betreffen nog te ontvangen bedragen en/of vooruitbetaalde kosten.

PASSIVA

VASTE PASSIVA

De vaste activa bestaan uit het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Eigen vermogen	31 december 2023	31 december 2022
Algemene reserve MRE	1.125.000	1.000.000
Algemene reserve RHCe	300.000	300.000
Bestemmingsreserve Personele kosten MRE	286.584	293.443
Bestemmingsreserve Personele kosten RHCe	138.337	130.900
Bestemmingsreserve Deelneming Brainport development	698.367	698.367
Bestemmingsreserve Bedrijfsvoering	97.043	97.043
Bestemmingsreserve Energietransitie	287.609	120.640
Bestemmingsreserve Digitalisering archieven RHCe	136.492	136.492
Bestemmingsreserve Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat	0	192.000
Bestemmingsreserve Landgoed Gulbergen	9.999.428	10.855.974
Gerealiseerd resultaat	833.753	469.458
Totaal	13.902.613	14.294.316

Reserves zijn vermogensbestanddelen welke als eigen vermogen zijn aan te merken en die (bedrijfs)economisch vrij te besteden zijn. Ze zijn te onderscheiden in algemene en bestemmingsreserves.

We spreken van een bestemmingsreserve als er sprake is van een reserve waaraan een bepaalde bestemming is gegeven. De reserves zonder een dergelijk oormerk vormen de algemene reserves. Bestemmingsreserves kunnen worden gecreëerd voor vooraf bepaalde doelen.

Het instellen, wijzigen en opheffen van reserves is gelet op het budgetrecht een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur heeft op 15 december 2021 de Beleidsregels reserves en voorzieningen 2022 vastgesteld.

Het verloop van de reserves gedurende het verslagjaar is als volgt te specificeren:

Reserves	Boekwaarde 31-12-2022	Resultaatbestemming lopend boekjaar		Resultaatbestemming vorig boekjaar		Boekwaarde 31-12-2023
		Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
Algemene reserve						
Algemene reserve MRE	1.000.000	0	0	125.000	0	1.125.000
Algemene reserve RHCe	300.000	0	0	0	0	300.000
Totaal algemene reserves	1.300.000	0	0	125.000	0	1.425.000
Bestemmingsreserves						
Personele kosten MRE	293.443	0	6.859	0	0	286.584
Personele kosten RHCe	130.900	7.437	0	0	0	138.337
Deelneming Brainport development	698.367	0	0	0	0	698.367
Bedrijfsvoering	97.043	0	0	0	0	97.043
Energietransitie	120.640	287.609	120.640	0	0	287.609
Digitalisering archieven RHCe	136.492	0	0	0	0	136.492
Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat	192.000	0	157.000	0	35.000	0
Landgoed Gulbergen	10.855.974	0	856.546	0	0	9.999.428
Reserve doorontwikkeling MRE	0	0	170.577	170.577	0	0
Totaal bestemmingsreserves	12.524.859	295.046	1.311.622	170.577	35.000	11.643.860
TOTAAL VAN DE RESERVES	13.824.859	295.046	1.311.622	295.577	35.000	13.068.860

De aard en de reden van elke reserve wordt hieronder toegelicht evenals de mutaties die hebben plaatsgevonden.

Algemene reserve Metropoolregio Eindhoven

Het doel van de Algemene reserve Metropoolregio Eindhoven is:

- fungeren als een egaliseringsreserve voor de gemeentelijke bijdrage;
- opvangen van onvoorziene uitgaven die niet rechtstreeks verband houden met de lopende exploitatie en calamiteiten;
- dekking van incidentele uitgaven waarvoor in de reguliere begroting geen middelen zijn opgenomen.

Op grond van een risico-inventarisatie is de bovengrens van de Algemene reserve vastgesteld op 10% van de gemeentelijke bijdrage in combinatie met 2% van de door de Metropoolregio Eindhoven gerealiseerde omzet. De ondergrens van de Algemene reserve is vastgesteld in samenhang met de stand van de bestemmingsreserves op 10% van de gemeentelijke bijdrage.

Op 1 november 2017 heeft het Algemeen Bestuur de Notitie Algemene reserve vastgesteld. Hierin is bepaald dat de hoogte van de baten in de begroting bepalend is voor de hoogte van de Algemene reserve. Volgens de in de notitie opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de reserve zich mag bevinden tussen de € 600.000 en € 1.200.000. De stand per 31-12-2023 bedroeg € 1.125.000 (exclusief rekeningresultaat 2023).

In 2023 heeft een toevoeging van € 125.000 aan de Algemene reserve plaatsgevonden op grond van de bestemming van het positieve rekeningresultaat 2022.

Algemene reserve Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Het doel van de algemene reserve RHCE is:

- te fungeren als een egaliseringsreserve om eventuele tekorten in de exploitatie op te vangen zonder dat daarvoor een extra gemeentelijke bijdrage noodzakelijk is;
- te worden aangewend om bijzondere aankopen van, voor het RHCE van belang zijnde, archiefstukken waarvoor in de reguliere begroting geen middelen zijn opgenomen.

Op grond van de Notitie algemene reserve mag de hoogte van de reserve zich bevinden tussen de € 150.000 en € 300.000. De stand per 31-12-2023 bedroeg € 300.000 (exclusief rekeningresultaat 2023). In 2023 zijn er geen mutaties geweest in de algemene reserve RHCE.

Bestemmingsreserve Personele kosten MRE

De bestemmingsreserve Personele kosten is ingesteld doordat er in het BBV geen mogelijkheid is om voorzieningen te treffen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zoals niet opgenomen vakantiedagen.

In 2023 is een bedrag van € 6.859 onttrokken aan de reserve. De bestemmingsreserve, per 31 december 2023 groot € 286.584, is van voldoende omvang om de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen af te dekken.

Bestemmingsreserve Personele kosten RHCE

De bestemmingsreserve Personele kosten is ingesteld doordat er in het BBV geen mogelijkheid is om voorzieningen te treffen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zoals niet opgenomen vakantiedagen.

In 2023 is een bedrag van € 7.437 toegevoegd aan de reserve. De bestemmingsreserve, per 31 december 2023 groot € 138.337, is van voldoende omvang om de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen af te dekken.

Bestemmingsreserve Deelneming Brainport development

Het doel van de bestemmingsreserve is het opvangen van eventuele waarde schommelingen van de deelneming in Brainport development. In 2023 hebben geen mutaties in de bestemmingsreserve plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve Bedrijfsvoering

De bestemmingsreserve Bedrijfsvoering heeft als doel uitgaven te dekken in het kader van de optimalisering van de interne bedrijfsvoering van de organisatie Metropoolregio Eindhoven voor zover de reguliere exploitatie hierin niet voorziet. In 2023 hebben geen mutaties plaatsgevonden in deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Energietransitie

De reserve is primair gevormd ter dekking van kosten die verband houden met het aantrekken van externe specialistische capaciteit om invulling te kunnen geven aan de regionale ambitie om uiterlijk 2050 als eerste regio van Nederland energieneutraal te zijn.

Het Algemeen Bestuur heeft het Dagelijks Bestuur gemandateerd om de bestemmingsreserve Energietransitie te mogen muteren met als doel de in de exploitatie verantwoorde kosten met betrekking tot energietransitie te egaliseren. In 2023 zijn de resterende middelen uit het bestedingsplan 2022 van € 120.640 onttrokken aan de reserve, de resterende middelen uit het bestedingsplan 2023 van € 287.609 zijn ultimo jaar weer aan de reserve toegevoegd.

Bestemmingsreserve digitalisering archieven RHCe

Doel van de reserve is verdere digitalisering van de archieven van het RHCe om materiële achteruitgang ten gevolge van fysieke raadpleging tegen te gaan. Ten opzichte van ontzuring van de archieven is dit een veel betere oplossing. In 2023 hebben geen mutaties plaatsgevonden in deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat

Gezien de grote impact van de Corona crisis op de economie en het maatschappelijk leven werd verwacht dat er vanuit de regio aanvullende maatregelen en financiële middelen nodig zijn. Het Algemeen Bestuur heeft derhalve bij de resultaatbestemming 2019 besloten om het volledige resultaat van ad € 1.212.140 toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat. Voorts is nog een bedrag van € 800.000 geormerkt binnen het Stimuleringsfonds voor de Herstelaanpak als gevolg van de Corona crisis. De totale middelen van ruim € 2 miljoen worden beschikbaar gesteld voor de uitwerking van een regionale Corona herstelaanpak. Doel van de inzet van deze middelen was om de impact van de Corona crisis op de regionale economie te dempen en versterkende, toekomstgerichte maatregelen in te zetten. In 2023 is een bedrag van € 192.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve, zodat deze reserve ultimo 2023 een saldo van nihil heeft. Voorgesteld wordt om deze reserve op te heffen.

Bestemmingsreserve Landgoed Gulbergen

In de jaarrekening 2020 is de voorziening Gulbergen volledig vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Het positieve resultaat van ad € 11.775.229 is bij de resultaatbestemming 2020 volledig ten gunste gebracht van de nieuwe bestemmingsreserve Landgoed Gulbergen. Deze middelen zijn geormerkt om toekomstige uitgaven te dekken in het kader van het beheer en onderhoud van het landgoed enerzijds en de kosten van pre-nazorg en toekomstige overdracht van de voormalige stortplaats anderzijds. Op grond van het besluit van het Algemeen Bestuur van 30 juni 2021 is het Dagelijks Bestuur gemandateerd om de bestemmingsreserve Landgoed Gulbergen te muteren met als doel de exploitatielasten van het landgoed te egaliseren. In dat kader heeft in 2023 een onttrekking plaatsgevonden van € 856.546 aan de bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve doorontwikkeling MRE

Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2022 van MRE is besloten om een bedrag van € 135.577 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Doorontwikkeling MRE ten behoeve van incidentele dekking van de meerkosten in 2023 als gevolg van de opgaven uit het nieuwe samenwerkingsakkoord 2023-2026. Daarnaast heeft het Algemeen Bestuur op 5 juli 2023 besloten om een bedrag van € 35.000 uit de bestemmingsreserve Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat vrij te laten vallen en deze middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve Doorontwikkeling MRE. Deze middelen zijn volledig aangewend in 2023, zodat de bestemmingsreserve ultimo 2023 een nihil saldo heeft.

Voorzieningen	<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
Voorziening verlofsparen MRE	48.985	10.874
Voorziening verlofsparen RHCe	5.425	0
Voorziening groot onderhoud gebouwen	299.495	340.157
Stimuleringsfonds	7.077.651	5.990.015
Voorziening SIR/SAR	186.565	310.029
Adviesregeling digitalisering MKB	0	55.709
Leisure Ontwikkelfonds	300.000	0
Totaal	7.918.121	6.706.784

Het verloop van de voorzieningen is onderstaand weergegeven:

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2023
<i>Ter egalisering van kosten:</i>					
Voorziening verlofsparen MRE	10.874	38.111	0	0	48.985
Voorziening verlofsparen RHCe	0	5.425	0	0	5.425
Voorziening groot onderhoud gebouwen	340.157	52.100	0	92.762	299.495
<i>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:</i>					
Stimuleringsfonds	5.990.015	3.166.046	0	2.078.410	7.077.651
Voorziening SIR/SAR	310.029	0	0	123.464	186.565
Adviesregeling digitalisering MKB	55.709	0	11.772	43.937	0
Leisure Ontwikkelfonds	0	300.000	0	0	300.000
TOTAAL VAN DE VOORZIENINGEN	6.706.784	3.561.682	11.772	2.338.573	7.918.121

De aard en de reden van iedere afzonderlijke voorziening wordt onderstaand toegelicht evenals de mutaties die hebben plaatsgevonden.

Voorziening verlofsparen MRE

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan.

Aangezien bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. In 2023 heeft een toevoeging van € 38.111 aan de voorziening plaatsgevonden.

Voorziening verlofsparen RHCE

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan.

Aangezien bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. De voorziening voor het RHCE is in 2023 ingesteld en toegevoegd is een bedrag van € 5.245.

Voorziening Groot onderhoud gebouw RHCE

Om een regelmatig verloop te krijgen in de exploitatiekosten van het regulier en incidenteel onderhoud aan het gebouw van het RHCE, is de voorziening Groot onderhoud gebouwen gevormd. Op basis van het meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks € 52.100 aan de voorziening toegevoegd. In 2023 zijn uitgaven voor onderhoud voor een totaalbedrag van € 92.762 onttrokken aan de voorziening groot onderhoud.

Voorziening Stimuleringsfonds

In uitzondering op artikel 44 lid 2 van het BBV, waarin bepaald wordt dat voorschotbedragen ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen niet meer als voorziening behandeld mogen worden maar als vooruit ontvangen subsidie, wordt de post Stimuleringsfonds wel onder de voorzieningen verantwoord. De reden hiervoor is dat het eigen middelen betreft, welke echter niet als reserve kwalificeren.

Middelen uit deze voorziening zijn beschikbaar voor de cofinanciering van projecten in het kader van de herstructureringsprocessen in de regio met koppeling aan Europese, nationale en provinciale programma's/maatregelen. Ook worden hieruit regionale programma's gefinancierd.

In 2023 is een bedrag van € 3.166.046 aan de voorziening toegevoegd; dit is inclusief een bedrag van € 2.811.289 aan gemeentelijke bijdragen. De uitgaven ten laste van de voorziening bedroegen in 2023 in totaal € 2.078.410. Hierin is een bedrag opgenomen van € 284.483 voor programmamanagement.

Voorziening SIR/SAR

Uit de voorziening zijn subsidies (SAR) en renteloze leningen (SIR) verstrekt. Het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio heeft begin 2018, op advies van de Adviesgroep Stimuleringsfonds, besloten de Investeringsregeling voor individuele MKB-bedrijven (SIR) te beëindigen. De reden voor het afschaffen van de SIR-regeling is dat uit een interne evaluatie bleek dat het stimulerende effect van de regeling niet opweegt tegen de relatief hoge uitvoeringskosten van de regeling. In 2023 zijn de laatste SIR leningen afgelost.

Ten laste van de voorziening zijn subsidievaststellingen voor een bedrag van € 109.964 gebracht. Daarnaast komen de kosten van extern advies ten laste van de voorziening. Voor 2023 was dit € 13.500.

Voorziening Adviesregeling digitalisering MKB

Op 30 september 2020 heeft het Algemeen Bestuur besloten tot het beschikbaar stellen van in totaal € 2 miljoen voor de regionale herstelplanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat. Sindsdien is het Herstelplan verder uitgewerkt in drie lijnen: opleiden, digitaliseren en kennisdelen & samenwerken. De lijn digitaliseren is vorm gegeven door de Adviesregeling Digitalisering MKB. Het Dagelijks Bestuur heeft op 8 februari 2021 besloten om een bedrag van € 300.000 gefaseerd beschikbaar te stellen voor de Adviesregeling Digitalisering MKB. In 2023 zijn subsidies voor een bedrag van € 43.937 verstrekt welke ten laste van de voorziening zijn gebracht. In 2023 loopt de regeling ten einde en derhalve zijn de resterende middelen van ad € 11.772 overgeheveld naar de voorziening Stimuleringsfonds.

Voorziening Leisure Ontwikkefonds

De Provincie heeft de Metropoolregio Eindhoven gevraagd om bij te dragen aan het Leisure Ontwikkefonds. Dit fonds heeft tot doel om leningen te verstrekken aan projecten die zich richten op een nieuw vrijetijdsaanbod dat aansluit bij de drie kernthema's van Brabant, te weten Brabantse meesters en erfgoed, Design en innovatie en Attractieparken en evenementen. De deelnemende gemeenten in MRE hebben op basis van inwoneraantallen een bijdrage gedaan van in totaal € 300.000 voor de periode 2024-2026. Deze bijdrage is door de Metropoolregio Eindhoven verantwoord in de voorziening Leisure Ontwikkefonds.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen binnenlandse banken en financiële instellingen

<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
4.272.637	4.475.242

Het verloop van de vaste schulden was als volgt:

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > één jaar	Boekwaarde 31-12-2022	Vermeerderingen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2023
Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.475.241	0	202.604	4.272.637
TOTAAL VASTE SCHULDEN	4.475.241	0	202.604	4.272.637

Onder de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer is de hypothecaire geldlening opgenomen bij de BNG. Deze annuïtaire geldlening is bedoeld voor de financiering van de nieuwbouw van het Regionaal Historisch Centrum. Deze geldlening is oorspronkelijk in het jaar 2000 afgesloten en in 2014 geherfinancierd. De hoofdsom van de nieuwe geldlening bedraagt € 5.769.030. Het rentepercentage van de nieuwe lening bedraagt 2,35% en heeft een looptijd tot het jaar 2040. De rentelast 2023 bedroeg € 100.407 en deze is doorberekend aan het Regionaal Historisch Centrum.

VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva bestaan uit de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

<u>31 december 2023</u>	<u>31 december 2022</u>
649.692	7.822.312

De overige schulden bestaan primair uit crediteuren.

Overlopende passiva

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

31 december 2023   **31 december 2022**

583.908   427.628

6.857.126   0

839.741   1.113.773

8.280.775   1.541.401

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen van de Provincie Noord-Brabant voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Provincie Noord-Brabant	Saldo 31-12-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2023
Bijdrage Economie & Innovatie ZOB 2018	274.032	0	274.032	0
Bijdrage Economie & Innovatie ZOB 2019	415.455	0	0	415.455
Bijdrage Economie & Innovatie ZOB 2020	424.286	0	0	424.286
TOTAAL VASTE SCHULDEN	1.113.773	0	274.032	839.741

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Doelvermogen Provincie Noord-Brabant Nazorg

Aan de provincie Noord Brabant dient een bedrag (doelvermogen) te worden overgedragen t.b.v. de nazorg van de voormalige stortplaats. Hiertoe zijn bij de provincie middelen gereserveerd. Tussen de provincie en de Metropoolregio Eindhoven is per balansdatum nog geen overeenstemming over de hoogte van dit doelvermogen.

WNT-verantwoording 2023 Metropoolregio Eindhoven

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van het voor de Metropoolregio Eindhoven geldende algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor de Metropoolregio Eindhoven is € 223.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur

De leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur zijn onbezoldigd. De samenstelling per 31 december 2023 is:

Gemeente	Lid	Bezoldiging 2023	Plaatsvervangend lid	Bezoldiging 2023
Algemeen Bestuur				
Asten	Mevr. A.A.H.C.M. van Extel-van Katwijk	0,00	Dhr. J.P.E. Bankers	0,00
Bergeijk	Dhr. M. van Dalen	0,00	Mevr. A. Callewaert-de Groot	0,00
Best	Dhr. J.G.M.T. Ubachs	0,00	Dhr. S. van der Heijden	0,00
Bladel	Dhr. M.A.G. van den Bosch	0,00	Mevr. H.W.B.M. van der Hamsvoort	0,00
Cranendonck	Dhr. M. Lemmen	0,00	Dhr. F.A.P. van Kessel	0,00
Deurne	Mevr. G.T. Buter	0,00	Dhr. drs. M.H. Biemans	0,00
Eersel	Dhr. S.P.G. Kox	0,00	Dhr. S.J. Kraaijeveld	0,00
Eindhoven	ir. J.R.V.A. Dijsselbloem	0,00	Dhr. M. van Lanschot	0,00
			Dhr. S.P.M.F. Steenbakkers	0,00
Geldrop-Mierlo	Dhr. J.C.J. van Bree	0,00	Dhr. F.J.M.C. Stravers	0,00
Gemert-Bakel	Dhr. M. Bankers	0,00	Dhr. M.S. van Veen	0,00
Heeze-Leende	Dhr. P.J.J. Verhoeven	0,00	Dhr. J. de Bruijn	0,00
Helmond	Mevr. P.J.M.G. Blanksma-van der Heuvel	0,00	Dhr. M. de Kort	0,00
			Mevr. M. van Lierop	0,00
Laarbeek	Dhr. F.L.J. van der Meijden	0,00	Dhr. J.H.C.M. Briels	0,00
			Dhr. R.A.G. van den Berkmortel	0,00
Nuenen c.a.	Dhr. M.J. Houben	0,00	Mevr. J. Tesser	0,00
Oirschot	Mevr. J.C.R. Keijzers-Verschelling	0,00	Dhr. A. van Beek	0,00
			Dhr. J. van den Ven	0,00
Reusel-De Mierden	Dhr. F. Rombouts	0,00	Mevr. A.J.M.H. van de Ven	0,00
Someren	Mevr. D. Blok	0,00	Dhr. A.A.H. Swinkels	0,00
Son en Breugel	Mevr. S.M. Otters-Bruijnen	0,00	Dhr. J. Boersma	0,00
Valkenswaard	Dhr. drs. A.B.A.M. Ederveen	0,00	Dhr. P.C.N.M. van Steensel	0,00
Veldhoven	Dhr. M.J.A. Delhez	0,00	Dhr. J. Rooijackers	0,00
Waalre	Dhr. M. Oosterveer	0,00	Dhr. K. Vortman	0,00
Dagelijks Bestuur				
Eindhoven	ir. J.R.V.A. Dijsselbloem	0,00		
Helmond	Mevr. P.J.M.G. Blanksma-van der Heuvel	0,00		
Laarbeek	Dhr. F.L.J. van der Meijden	0,00		
Oirschot	Mevr. J.C.R. Keijzers-Verschelling	0,00		
Adviseurs Dagelijks Bestuur				
Eindhoven	Dhr. S.P.M.F. Steenbakkers	0,00		
Bergeijk	Dhr. S.C.A. Luijten	0,00		
Bladel	Dhr. A.P. d'Haens	0,00		
Bergeijk	Dhr. M.M. Kuijken	0,00		
Deurne	Dhr. drs. M.H. Biemans	0,00		

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	Drs. J. Wiggers
Functiegegevens	Directeur/secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 129.066
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.961
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 151.027</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 151.027
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2022	
bedragen x € 1	Drs. J. Wiggers
Functiegegevens	Directeur/secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.309
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.261
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 146.570</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000
Bezoldiging	€ 146.570

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. In de paragraaf rechtmatigheid is het door het Algemeen Bestuur vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op afgerond € 171.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV van november 2023, het Controleprotocol 2022-2025 en de Notitie invoering rechtmatigheidsverantwoording van Metropoolregio Eindhoven. Beide laatstgenoemde documenten zijn door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 23 februari 2022.

Bevindingen

Het Dagelijkse Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.

Binnen het programma Metropoolregio Eindhoven heeft zich een begrotingsoverschrijding voorgedaan voor een bedrag van € 450.298. Zoals toegelicht in de jaarstukken past deze begrotingsoverschrijding binnen het door het Algemeen Bestuur vastgestelde beleid. Middels het vaststellen van de jaarrekening 2023 wordt de bovenstaande begrotingsoverschrijding geautoriseerd.

In de paragraaf rechtmatigheid is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het Algemeen Bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook de bovenstaande begrotingsafwijking toegelicht.

CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

Nog in te voegen

CONCEPT